ЗА БЕЛАРУСЬ, ЗА ШЧАСЦЕ, ВАЖКІ КОЛАС СУМЛЕННА АДДАДЗІМ СВОЙ ГРАМАДЗЯНСКІ ГОЛАС

Народная трыбуна

БРЭСТ

25 жніўня 2001 года № 34 (551)

Абласная грамадска-палітычная газета Кошт 50 руб.

«Маючыя адбыцца прэзідэнцкія выбары - больш чым выбранне таго ці іншага палітыка. Гэта - вызначэнне лёсу дзяржавы».

А. Лукашэнка

Паважаныя выбаршчыкі Брэсцкай вобласці!

Мы, дэпутаты Нацыянальнага сходу і мясцовых Саветаў, выбраныя ў акругах на тэрыторыі Брэсцкай вобласці, адзначаем, што ў краіне паслядоўна ажыццяўляецца курс пазітыўнага сацыяльна-эканамічнага развіцця, вызначаны Прэзідэнтам Рэспублікі Беларусь, падтрыманы народам Беларусі на рэспубліканскіх рэферэндумах 1995 і 1996 гадоў і адобраны на Усебеларускіх народных сходах.

Папярэднія сем гадоў работы дзяржаўнай улады даказалі яе здольнасць адстойваць інтарэсы народа, выконваць прынцыпы народаўладдзя, якія закладзены ў Канстытуцыі нашай краіны.

Эфектыўна функцыянуюць дзяржаўныя інстытуты. Падняты міжнародны статус Рэспублікі Беларусь.

У адрозненне ад многіх дзяржаў былога Савецкага Саюза забяспечана стабільнасць і не дапушчана канфліктаў на нацыянальнай і міжканфесійнай асновах.

Нягледзячы на адсутнасць у краіне гістарычнага вопыту прэзідэнцкага праўлення і правядзення сацыяльна-эканамічных рэформаў на постсавецкай прасторы, у рэспубліцы забяспечваецца дынамічны рост прамысловай і сельскагаспадарчай вытворчасці.

Прэзідэнтам і кіраўніцтвам краіны паслядоўна рэалізуецца палітыка, накіраваная на павышэнне жыццёвага ўзроўню народа. Вырашаюцца праблемы жыллёвага будаўніцтва. Насельніцтву забяспечаны асноўныя сацыяльныя гарантыі, захаваны бясплатныя адукацыя і медыцынскае абслугоўванне.

У гэты лёсаносны для нашай Айчыны час, калі народ выбірае не толькі кіраўніка дзяржавы, але і вызначае свой лёс, мы лічым сваім абавязкам звярнуцца да вас, дарагія выбаршчыкі Брэстчыны.

Вам належыць 9 верасня зрабіць выбар: ці падтрымаць чалавека, які даказаў сваю здольнасць эфектыўна кіраваць краінай і далей рухацца ўперад да намечаных мэт, ці звярнуць на другую дарогу.

Усведамляючы адказнасць за сённяшняе і будучае краіны, свайго народа, сваіх дзяцей, мы ўпэўнены ў тым, што далейшае паспяховае развіццё нашай дзяржавы будзе залежыць ад палітычнай стабільнасці і згоды ў грамадстве, адказнасці перад народам усіх органаў улады, выверанасці знешнепалітычнага і ўнутранага курсу. Ад гэтага залежыць мір і спакой у нашых дамах.

Кіруючыся неабходнасцю захавання традыцый і пераемнасці ў грамадстве, зыходзячы з рэальнай ацэнкі дасягнутых вынікаў, маштабнасці і складанасці будучых задач, выключнай ролі ў іх рэалізацыі кіраўніка дзяржавы, мы звяртаемся да жыхароў Брэсцкай вобласці - падтрымаць Аляксандра Рыгоравіча Лукашэнку па пасаду Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь на маючых адбыцца прэзідэнцкіх выбарах на другі тэрмін.

Члены Савета Рэспублікі Брыгадзін П.І., Далгалёў В.Б., Замковіч Я.І., Рахманько В.Р., Федарук С.Х.

Дэпутаты Палаты прадстаўнікоў Бікінін Б.С., Ягораў У.Д., Захарчанка В.М., Зяневіч В.М., Качан В.І., Кібак І.А.

Дэпутаты абласнога Савета Батулін А.С., Баук У.В., Білецкі П.М., Гарчанюк Р.В., Лемяшэўскі Л.А.

Дэпутаты гарадскіх Саветаў Брашко М.Я., Дзядулька С.А., Козік М.А., Міхалюк А.Е., Чарняўскі Г.Э.

Дэпутаты раённых Саветаў Жукевіч У.І., Клімовіч Н.А., Мельнікаў А.І., Сілюк А.Н., Скіндар Л.К.

Дэпутаты сельскіх Саветаў Каховіч Г.А., Літвіновіч В.Г., Луцкевіч Е.С., Піскун А.І., Саўлук А.І.

Адобрана і аднагалосна прынята на сесіі Брэсцкага абласнога Савета дэпутатаў 16 жніўня 2001 года.

Заява ўпраўлення юстыцыі Брэсцкага аблвыканкама

Асобныя друкаваныя выданні распаўсюджваюць звесткі аб дзейнасці незарэгістраваных грамадскіх фарміраванняў. У прыватнасці, газета «Брестский курьер» 23 жніўня 2001 года № 35 (547) апублікавала заяву шэрагу прадстаўнікоў абласных грамадскіх аб'яднанняў пад загалоўкам «Прекратите травлю демократических кандидатов в Президенты Республики Беларусь».

Упраўленне юстыцыі лічыць неабходным паведаміць, што абласная арганізацыя Беларускай сацыял-дэмакратычнай партыі («Народная Грамада»), абласная арганізацыя Аб'яднанай грамадзянскай партыі, подпісы кіраўнікоў якіх стаяць пад заявай, не зарэгістраваны ва ўстаноўленым парадку і не маюць права ажыццяўляць сваю дзейнасць на тэрыторыі Брэсцкай вобласці. Акрамя таго, у публікацыі дадзена няправільная інфармацыя адносна абласной арганізацыі партыі БНФ, ёю толькі пададзены дакументы на рэгістрацыю.

Упраўленне юстыцыі папярэджвае, што за дзейнасць ад імя незарэгістраваных палітычных партый, прафесійных саюзаў, іншых грамадскіх аб'яднанняў ці іх саюзаў і асацыяцый наступае адміністрацыйная адказнасць, прадугледжаная артыкулам 167-10 Кодэкса Рэспублікі Беларусь аб адміністрацыйных правапарушэннях.

Звяртаем ўвагу, што ... выказвае ўпэўненасць, што жыхары Брэсцкай вобласці ўзважана і абдумана пастаўяцца да працэсу выбараў у дзяржаве і не дапусцяць парушэння заканаў Рэспублікі Беларусь.

Упраўленне юстыцыі Брэсцкага аблвыканкама.

Падпісаны выніковы дакумент

Тры дні доўжылася рабочая сустрэча кіраўнікоў пагранічных ведамстваў Беларусі і Латвіі ў горадзе над Бугам. Абмяркоўвалі стан спраў на беларуска-латвійскай мяжы старшыня Дзяржаўнага камітэта пагранвойскаў Рэспублікі Беларусь генерал-лейтэнант Аляксандр Паўлоўскі і начальнік дзяржаўнай пагранічнай аховы Латвійскай Рэспублікі генерал Гунарс Дабалініш менавіта ў Брэсце вырашылі па ініцыятыве латвійскага боку.

Латвійская дэлегацыя наведала Брэсцкую пагранічную групу імя Ф.Э.Дзяржынскага, дзе азнаёмілася з работай Цэнтра падрыхтоўкі прапаршчыкаў. Пабывалі высокія госці ў аддзяленні пагранічнага кантролю чыгуначнай станцыі «Брэст-Цэнтральны», у мемарыяльным комплексе «Брэсцкая крэпасць-герой». У чацвер у аблвыканкаме адбылася перамовы, падчас якіх бакі абмяркавалі стан пагранічнага супрацоўніцтва дзвюх краін і перспектывы яго развіцця. Разгледзелі яны пытанні міжурадавых пагадненняў аб спрошчаным парадку пропуску прыгранічнага насельніцтва праз мяжу, ход рэалізацыі дамоўленасцей па абмену вопытам па ахове граніцы і пагранічнага кантролю, магчымасці правядзення сумесных пагранічных аперацый. Вырашана правесці двухбаковыя сустрэчы ў наступным годзе.

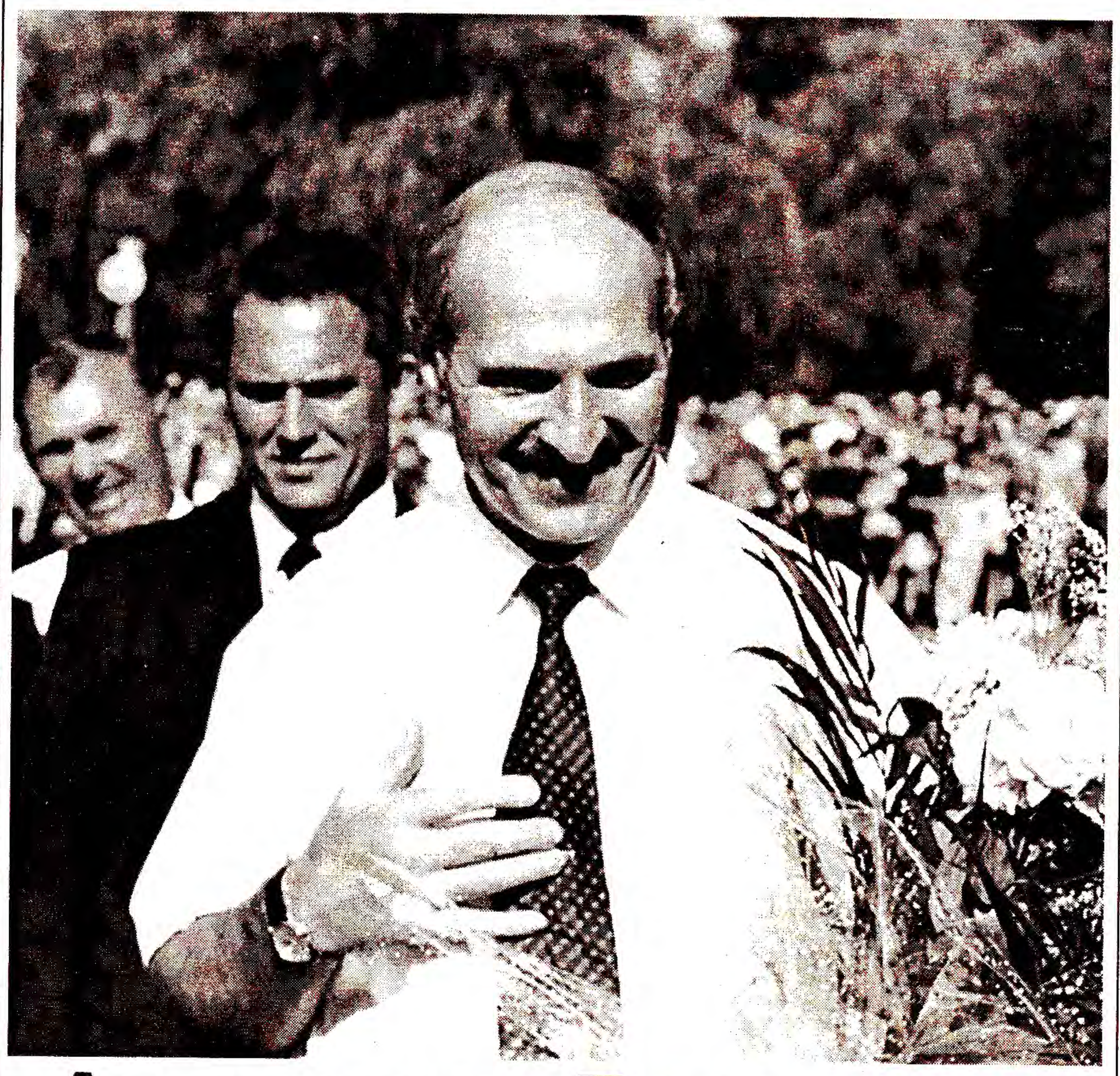
Пасля перамоў Аляксандр Паўлоўскі і Гунарс Дабалініш падпісалі выніковы дакумент рабочай сустрэчы.

Набывайце латарэі

Днямі старшыня аблвыканкама Васіль Далгалёў уручыў шчаслівым прызы трэцяга тыражу мясцовай грашова-рэчавай латарэі «Брэрсце-2».

Галоўны выйгрыш - двух пакаёвыя кватэры на вуліцы Маладагвардзейскай, што ў абласным цэнтры, дасталіся медсястры з Малараты Раісе Хілько і намесніку начальніка ліцейнай вытворчасці Беладзерскага энергамеханічнага завода Віктару Гайкевічу. Аўтамабіль ВАЗ-2106 пашанцавала атрымаць жыхарцы Брэста Ніне Герасьскай. А вось гаспадар шыкоўнай «дзесяткі» якраз на яе не выйсця. Дарэчы, калі на працягу шасці месяцаў уладальнік не з'явіцца, то аўтамабіль пераходзіць у даход бюджэту. Усяго разыграна 5565 прызоў. Болей за 25 мільёнаў рублёў пералічана ў абласны бюджэт на развіццё фізкультуры, спорту, ліквідацыю наступстваў аварый і стыхій, а таксама на мэты, вызначаныя Дэкрэтам Прэзідэнта краіны ад 12 мая 1998 года № 6 «Аб некаторых мерах па ўпарадкаванню латарэйнай дзейнасці». Наступны тыраж «Брэрсце-2» адбудзецца ў снежні, прычым кошт квітка будзе складаць усяго толькі тысячу рублёў.

Рабочы візіт

Аляксандр Лукашэнка зноў на Брэстчыне

Пазаўчора Аляксандр Лукашэнка наведаў з рабочым візітам Брэсцкую вобласць, прычым на першага пункта прызначэння кіраўнік дзяржавы дабіраўся на поездзе. «Я ўпершыню за сем гадоў праехаў на поездзе - мне спадабалася», - заявіў у Баранавічах А.Лукашэнка.

Першым пунктам візіту стаў музей чыгуначнай тэхнікі Баранавіцкага аддзялення Беларускай чыгункі. Перад гэтым ён агледзеў чыгуначныя вагоны ўкраінскай вытворчасці. У гэты ж час адбылася яго размова з прадстаўнікамі Днепрапятроўскага вагонабудаўнічага завода. Справа ў тым, што разам з украінскімі вытворцамі плануецца наладзіць рамонт і вытворчасць чыгуначных вагонаў.

(Заканчэнне на 2-й стар.)

Аляксей АВЕЧКІН,
першы намеснік старшыні аблвыканкама:

«Энергазберажэнне - ключавая задача эканомікі»

Як без вугалю, нафты ці газу не запусціш электрастанцыі (а ў Беларусі няма таких рэк, што маглі б «круціць» турбіны), так без электрычнасці - ніводнага станка, не будзе працаваць камп'ютэр, не стане цяпла і святла ў нашых кватэрах.

А паколькі энергетыка нашай рэспублікі здольна забяспечыць сябе ўласнымі паліўнымі рэсурсамі толькі на 18 працэнтаў, паслядоўнае і мэтанакіраванае выкананне рэспубліканскай, а для нашага рэгіёна - абласной праграмы энергазберажэння - задача адна з галоўнейшых.

Менавіта на гэтую тэму - гаворка супрацоўніка «НТ» з першым намеснікам старшыні аблвыканкама Аляксеем АВЕЧКІНЫМ.

- Аляксей Андрэевіч, цэнячы ваш час, не буду пачынаць размову здалёку, хаця вельмі хацелася б распытаць пра вашы апошнія па часе паездкі ў Расію, сувязі з якой курыруеце ў аблвыканкаме. Яны, нашы суседзі, безумоўна, з'яўляюцца асноўным экспарцёрам ПЭР (паліва-энергетычных рэсурсаў) для Беларусі. Азначце, калі ласка, асноўныя напрамкі абласной праграмы энергазберажэння.

- Энергазберажэнне азначае перш за ўсё рацыянальнае выкарыстанне паліва-энергетычных рэсурсаў ва ўсіх звеннях пераўтварэння энергіі: ад здабычы першасных энергарэсурсаў да спажывання ёю канчатковымі карыстальнікамі, інакш кажучы, эфектыўныя тэхналогіі вытворчасці, перадачы, размеркавання і карыстання энергіі, максімальнае выкарыстанне ўзнаўляемых крыніц.

Праграму энергазберажэння можна ўмоўна падзяліць на чатыры складаемыя: скарачэнне затрат паліва пры адначасовым задавальненні ў поўнай меры ўласных патрэб; павелічэнне ў структуры спажываемых паліўных рэсурсаў долі мясцовых і зменненне імпартнага дарагіх відаў паліва на карысць болей танных; максімальнае выкарыстанне энергіі сонца ў шырокім сэнсе гэтага слова.

- Як я разумею, у праграме энергазберажэння ёсць канкрэтныя лічбы.

- Безумоўна. Так, заданне на 2000 год па зніжэнню сумарнага спажывання паліўна-энергетычных рэсурсаў выканана на 115 працэнтаў і склала 161 тысячу тон ўмоўнага паліва (УП). Так званы эфект ад паказчык па энергазберажэнню склаў 7,7 працэнта са знакам мінус пры планавай лічбе 7,5. Пры гэтым вытворчасць таварнай прадукцыі вырабілана на 102,5 працэнта. Выканана заданне і па павелічэнню аб'ёмаў мясцовых відаў паліва.

- Іначай кажучы, звычайных дроў?

- Не толькі. І дроў, і торфу, і адыходаў дзейнасці чалавека, гэта апілкі дрэваапрацоўкі і гэтак далей. Мы яшчэ вельмі мала выкарыстоўваем нетрадыцыйныя і ўзнаўляемыя крыніцы энергіі.

- А як справы ў бягучым годзе?

- За першае паўгоддзе 2001 года паказчык энергазберажэння склаў мінус 11,3 працэнта пры заданні мінус 5,5. Прамое абагульненне энергазатрат - 1457603 тоны ўмоўнага паліва і зменшана ў параўнанні з тым жа перыядам мінулага года на 62.099 тон у.п. (умоўнага паліва). Гадавое заданне (58000 т.у.п.) вобласцю выканана.

Аднак, на мой погляд, гэта вельмі мала ў параўнанні з патэнцыяльнымі магчымасцямі. Энергаёмістасць валавога ўнутранага прадукта рэспублікі ў 1,7-2 разы вышэй, чым у індустрыяльна развітых краінах.

Таму стратэгічнай мэтай дзейнасці ў галіне энергазберажэння павінна стаць значнае, кратнае зніжэнне энергаёмістасці і, у выніку - зніжэнне залежнасці ад імпарту паліваэнергетычных рэсурсаў і павышэнне канкурэнтаздольнасці айчыннай прадукцыі.

- Між іншым, Аляксей Андрэевіч, напат на чысце бытавым узроўні не кожны з нас аднача ставіцца да карыстання той жа электрычнасцю. Асабіста я, у прыватнасці, неяк жартам гаварыў сваім дамачадцам, што павешу ля выключальнікаў таблічкі, тыпу тых, што можна ўбачыць ва ўстановах і адміністрацыйных будынках: «Уходя - гаси свет». А як гэта правіла выкарыстоўваецца ў рэгіёнах?

- Лепш за іншых эканоміць энергарэсурсы ў Баранавіцкім, Іванаўскім, Івацэвіцкім, Пінскім, Маларыцкім і Столінскім раёнах. А ў лік маркіраўцаў можна запісаць Брэсцкі раён, дзе пры тэмпах росту таварнай прадукцыі 99,4 працэнта спажыванне паліўна-энергетычных рэсурсаў склала 104,1 працэнта.

- Крыху вышэй вы ўспомнілі пра нейкія «нетрадыцыйныя» крыніцы. Нашым чытачам, пэўна, будзе цікава даведацца, што канкрэтна мелася на ўвазе.

- Нетрадыцыйныя крыніцы - гэта энергія сонца, ветру, грунтовых вод, выкарыстанне энергетычных рэсурсаў рэк, вадасховішчаў і прамысловых вадасцёкаў, разлажэнне прыроднага газу, сцёкавых вод і цвёрдых бытавых адходаў.

У заходніх краінах гэтаму ўдзяляецца вельмі шмат увагі. Да прыкладу, 50 працэнтаў спажыўцоў цеплаэнергіі забяспечваюцца цеплавымі насосамі, іх, дарэчы, ЗША выпускае мільён штук у год. Германія датуе спажыўцоў у памеры 400 марак за кожны кілават устаноўленай магутнасці, а тых, хто выкарыстоўвае для падагрэву вады сонечную энергію, прэміруе дзвюма тысячамі марак. Прыкладна такое ж становішча і ў суседняй Польшчы.

(Заканчэнне на 3-й стар.)

Твае праблемы - наш клопат. Твае ідэі - наша падтрымка

БПСМ

Моладзь робіць выбар

Беларускі патрыятычны саюз моладзі прымае актыўны ўдзел у кампаніі па выбарах Прэзідэнта РБ. Акцыя «Я за бацьку!» праходзіць па ўсіх рэгіёнах Беларусі, у тым ліку і на Брэстчыне. Актывістамі арганізацыі былі сфарміраваны ініцыятыўныя групы па вылучэнні Аляксандра Лукашэнкі ў кандыдаты ў прэзідэнты рэспублікі.

Пасля афіцыйнай рэгістрацыі чатырох кандыдатаў на пасаду кіраўніка дзяржавы сабраўся YII пленум ЦК ГА «БПСМ», каб вызначыць асноўныя аспекты другога этапа акцыі «Я за бацьку!». Гэта і стварэнне агітацыйных груп, якія будуць ажыццяўляць пакватэрны абход выбаршчыкаў, правядзенне пікетаў, мітынгаў, тлумачальнай работы, і арганізацыя тэматычных дыскатэк і вечароў адпачынку. Актывісты БПСМ будуць уключаны ў склад выбарчых камісій, прыцягнуты ў якасці назіральнікаў. Семінары па падрыхтоўцы назіральнікаў праходзяць ужо па ўсёй рэспубліцы.

Пленум ЦК БПСМ прыняў зварот да моладзі ў падтрымку выбрання Аляксандра Лукашэнкі Прэзідэнтам РБ на другі тэрмін. «Мы, маладое пакаленне, адчуваючы адказнасць за сваю будучыню, за будучыню сваёй краіны, заклікаем моладзь рэспублікі падтрымаць на маючых адбыцца выбарах Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь Аляксандра Лукашэнку і сказаць сваё цвёрдае «Так!» моцнай квітнеючай Беларусі» - гаворыцца ў звароце.

* * *

Адбыўся і чарговы пленум ЦК Беларускага саюза моладзі - арганізацыю чакалі пэўныя кадравыя змены. Але галоўным пытаннем пленума стаў удзел ГА «БСМ» у маючых адбыцца прэзідэнцкіх выбарах. Было вырашана заклікаць маладых грамадзян Беларусі аддаць свае галасы за дзеючага Прэзідэнта.

Рашэнне гэта - не раптоўнае. БСМ заўсёды адзначаўся паслядоўнасцю ў сваіх дзеяннях і сённяшні выбар - яшчэ адно пацвярджэнне таго. Тым больш, што Аляксандр Лукашэнка ў 1998 годзе стаў лаўрэатам прэміі «БСМ» у галіне абароны правоў і інтарэсаў моладзі. Таму актывісты арганізацыі ўпэўнены - адносіны дзеючага Прэзідэнта Беларусі да маладзёжнай палітыкі будуць і надалей спрыяць яе развіццю.

* * *

Днямі кіраўніцтва Беларускага патрыятычнага саюза моладзі правяло прэс-канферэнцыю па выніках YII пленума ЦК арганізацыі, тэма якога - удзел БПСМ у перадвыбарчай агітацыі за кандыдата ў Прэзідэнты РБ Аляксандра Лукашэнкі.

Пачаўся ўжо другі этап акцыі БПСМ «Я за бацьку!». Да гэтага ў рамках рэалізацыі акцыі ва ўсіх раёнах вобласці сфарміраваны агітацыйныя групы актывістаў арганізацыі. На гэтым тыдні на турбазе «Спадарожнік», што на Белым возеры, адбыўся злёт і вучоба прадстаўнікоў студэнцкай моладзі і лідэраў маладзёжных арганізацый БПСМ і БСМ, якія будуць працаваць назіральнікамі на выбарчых участках. 40 маладых людзей абмяркоўвалі маладзёжную дзяржаўную палітыку і сацыяльна-эканамічнае развіццё рэспублікі.

Наогул, плануецца, што ад БПСМ у якасці назіральнікаў у выбарах па краіне прымуць удзел 26 тысяч чалавек.

Сярод формаў і метадаў работы агітацыйных груп - правядзенне пікетаў, раздача інфармацыйнай літаратуры, наладжванне канцэртаў, дыскатэк і г.д. Таксама маладзёжная арганізацыя будзе рабіць ачыстку гарадскіх вуліц ад прапаганды такіх маладзёжных апазіцыйных арганізацый, як «Малады фронт» і «Зубр». На суботніках хлопцы і дзяўчаты будуць зафарбоўваць надпісы на сценах дамоў і здымаць з іх наклейкі і ўлёткі.

Асаблівую ўвагу падчас агітацыйнай кампаніі арганізацыя будзе ўдзяляць электронным СМІ і Інтэрнэту, плануецца адкрыццё двух тэматычных сайтаў «Ведай нашых!» і «Моладзь супраць экстрэмізму».

Каб вясёлкай зіхацела Беларусь

Да 9 верасня засталося зусім няшмат. Цяпер менавіта ад кожнага з нас залежыць будучае нашай краіны, яе росквіт ці заняпад. Добра, што маладыя людзі праяўляюць цікавасць да маючых адбыцца прэзідэнцкіх выбараў. Брэсцкі абласны камітэт БПСМ таксама не застаецца ў баку ад згаданай падзеі, ён актыўна ўключыўся ў выбарчую кампанію. «НТ» прадастаўляе цудоўную магчымасць хлопцам і дзяўчатам расказаць, як на месцах ідзе падрыхтоўка да выбараў, падзяліцца сваімі поглядамі і меркаваннямі.

Іван Канеўскі, першы сакратар Столінскага райкама БПСМ:

- Хлопцы і дзяўчаты з райкама працуюць па семнаццаць гадзін у суткі. У дадзены момант ва ўсіх населеных пунктах раёна наладжваем выступленні тэатра «Веснікі», спартыўнага клуба каратэ, які ўзначальвае Ігар Юркевіч, зорак мясцовай эстрады Аляксандра Марыніча, Генадзя Гімбіцкага, Аксаны Лісавец. За дзень праводзім тры-чатыры канцэрты. Дахаты вяртаемся далёка за поўнач. Але ніхто на такі напружаны тэмп работы не скардзіцца. Акцыя пачалася 17 жніўня і будзе доўжыцца да 5 верасня.

Для сябе я ўжо даўно вызначыў, за каго аддам свой голас. Упэўнены, што маладыя людзі зробяць правільны выбар. Беларусь не павінна знікнуць з карты свету.

Наталля Кучур, майстар швейнай фабрыкі ААТ «Надзея», член пярвічкі БПСМ:

- Пайду галасаваць за Аляксандра Лукашэнку. Згадзіцеся, Прэзідэнт шмат зрабіў для моладзі. У нашай рэспубліцы, у адрозненне ад іншых краін СНД, існуюць ільготныя маладзёжныя крэдыты, маладыя сем'і будуюць светлыя прасторныя дамы. Чатыры гады таму была створана самая масавая маладзёжная арганізацыя - Беларускі патрыятычны саюз моладзі. На фабрыцы «Надзея» я была першым сакратаром пярвічкі. Нават зараз узгадваю, з якім захапленнем і энтузіязмам з дзяўчатамі ладзілі разнастайныя цікавыя мерапрыемствы - «Восеньскія балы», Дзень святога Валянціна, хадзілі на спектаклі ў тэатр драмы і музыкі, усе разам збіраліся на турзлётах. Моладзь не застаецца адзін на адзін са сваімі праблемамі, адчуваецца клопат і падтрымка дзяржавы. Хачу, каб наша краіна зіхацела ўсімі фарбамі вясёлкі, каб шчаслівыя былі і дарослыя, і дзеці.

Алег Свечнікаў, першы сакратар Драгічынскага райкама БПСМ:

- У радах арганізацыі налічваецца 1200 хлопцаў і дзяўчат, а таксама 74 пярвічныя арганізацыі, якія існуюць практычна ва ўсіх калгасах і школах. Неяк даводзілася чуць ад людзей старэйшага ўзросту нараканні наконт таго, што нібыта падрастаючае пакаленне стала абыякавым і не цікавіцца палітыкай. Але гэта зусім не так. Мы ўсе ведаем простую ісціну, што, калі ты не цікавішся палітыкай, то тады палітыка абавязкова зацікавіцца табой. Таму ў нас на кожным выбарчым участку будуць працаваць назіральнікі, лідэры пярвічак. 29 жніўня адбудзецца іх вучоба. Сёння маладым усюды адкрыта дарога. Прэзідэнт дапамагае моладзі, робіць усё магчымае, каб падтрымаць і заахвоціць таленавітых дзяцей і падлеткаў. У нашай краіне існуе яшчэ бясплатная форма навучання, а выпускнікам вну прадастаўляюцца працоўныя месцы. Не дзіўна, што БПСМ падтрымлівае палітыку Аляксандра Рыгоравіча. Напрыклад, шмат робіцца і для рабочай моладзі. 26 жніўня райкам будзе ўшаноўваць узнагародамі і прызамі маладых пераможцаў жніва: камбайнера Міхаіла Мешчанчука з саўгаса «Заказельскі», які намалаціў 634,9 тоны збожжа і вадзіцеля Вячаслава Вакульчыка з калгаса «ХХ з'езд КПСС», які на аўтамабілі ГАЗ-53 перавёз 414,5 тоны будучага хлеба. Клапоціцца райкам і пра падлеткаў з малазабяспечаных і шматдзетных сем'яў. Штогод арганізоўваем летнік «Палескія рабінзоны», у якім сёлета адпачывалі 30 хлопчыкаў і дзяўчынак.

Алег Трацяк, другі сакратар Ляхавіцкага райкама БПСМ:

- Галасаваць буду за сённяшняга кіраўніка дзяржавы, таму што не бачу лепшай кандыдатуры. На выбары моладзь абавязкова пойдзе, бо кожны ўсведамляе, што ад яго волевыяўлення залежыць заўтрашні дзень. Зараз райкамам праводзяцца дні інфармавання, у час якіх актывісты пярвічных арганізацый расказваюць пра сацыяльна-эканамічнае развіццё нашай рэспублікі, пра поспехі і дасягненні беларускага народа.

Алеся ГРЫНКЕВІЧ.

Надвор'е

З заўтрашняга дня зноў будзе спякотна, асабліва на поўдні Брэстчыны. Аднак на гарачыню цяпер наўрад ці варта наракаць. Такое надвор'е трымаецца ў нашых шыротах апошнія дні. Дзённая тэмпература складзе ад 26 да 31 градуса цяпла, уначы будзе халадаць да 15-18 градусаў вышэй за нуль. Вецер з паўднёвага ўсходу, з панядзелка ён пераменіць напрамак на паўднёвы. І ўвесь час будзе лагодным і спакойным.

Пахаладае ў другой палове тыдня. І пачнуцца ападкі, дзе-нідзе прагрымяць навальніцы. Такім чынам, восень паступова пачне завітваць да нас.

ЛЕПШАЕ БУДУЧАЕ ЗАЛЕЖЫЦЬ АД НАС

Рабочы візіт

Аляксандр Лукашэнка зноў на Брэстчыне

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Да 20 верасня кіраўнік дзяржавы папрасіў падрыхтаваць усе неабходныя дакументы. Калі ўсё пойдзе добра, можна чакаць, што ўжо да новага года будзе выпушчаны першы вагон. Плануемыя інвестыцыі ў вытворчасць - 20 мільёнаў долараў. Дарэчы, па словах кіраўніка дзяржавы, дзякуючы новай вытворчасці можа быць створана дзве з палавай-тры тысячы працоўных месцаў.

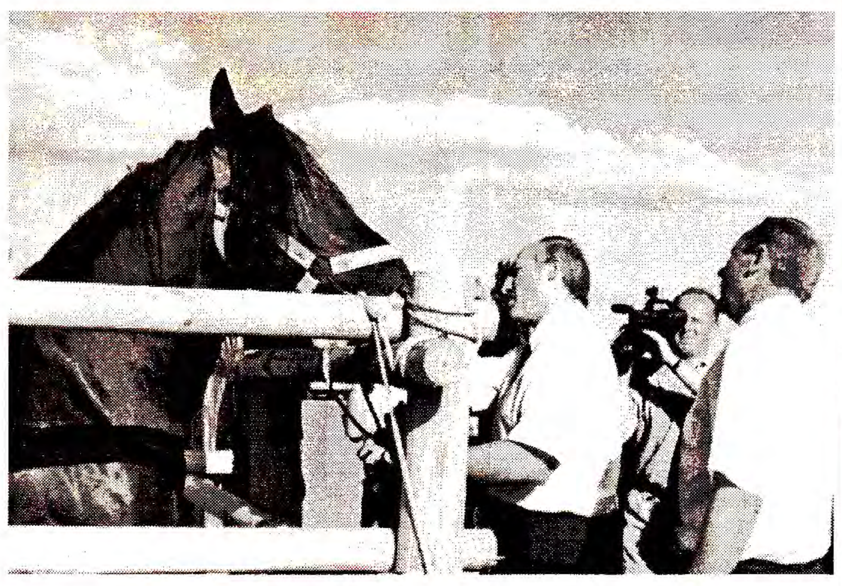
«Чыгунка - вечнае прадпрыемства», - заявіў А.Лукашэнка, - таму нам неабходна прыцягваць да яе новыя прадпрыемствы». [illegible]

Падчас сустрэч з насельніцтвам неадназначна ўзнікалі пытанні, звязаныя з перадвыбарнай праграмай А.Лукашэнкі, якая нядаўна была надрукавана. [illegible]

[illegible]

[illegible]

Фотарэпартаж спецыяльнага карэспандэнта Юрыя КУСКОВА

Прашу слова

Сённяшні дзень становіцца гісторыяй

Палітыку прынята разглядаць як удзел ва ўпраўленні дзяржавай, што гэта слова па-грэчаску і азначае. Але яна яшчэ і свайго роду механізм гісторыі. [illegible]

[illegible]

Уладзіслаў ЛУПАКОЎ,
настаўнік хіміі СШ № 10 г.Брэста, член грамадскага аб'яднання «Цытадэль».

Жыццяпіс

Першы хакейны матч у Брэсцкім Палацы спорту.

Фота Сяргея СНАПКО.

Голас народа

За моцную і квітнеючую Беларусь!

Зварот удзельнікаў Рэспубліканскага каардынацыйнага савета кіраўнікоў палітычных партый і грамадскіх аб'яднанняў

Мы, удзельнікі Рэспубліканскага каардынацыйнага савета кіраўнікоў палітычных партый і грамадскіх аб'яднанняў, звяртаемся да грамадзян Беларусі - журналістаў, палітыкаў, усіх палітычных партый і грамадскіх арганізацый з заклікам даць адпор выкарыстанню «брудных» перадвыбарных тэхналогій, накіраваных на дэстабілізацыю грамадска-палітычнай сітуацыі ў нашай рэспубліцы.

Пажар, які хацелі б выклікаць у нашай краіне, не павінен загарэцца!

Задоўга да пачатку прэзідэнцкіх выбараў многія апазіцыйныя арганізацыі разгарнулі прапагандысцкую кампанію.

Пастаянныя паездкі за мяжу на інструктажы і «навучанне», выкарыстанне замежнай грашовай і матэрыяльнай дапамогі, бесперапыннае ачарненне сітуацыі ў краіне, абвастрэнне абстаноўкі ў Беларусі і вакол яе, заклікі да ўмяшання з-за мяжы ў нашы ўнутраныя справы сталі характэрнымі прыметамі дзейнасці найбольш заўзятых апанентаў законнай улады.

З пачатку прэзідэнцкай кампаніі дзеянні, накіраваныя на падрыў грамадскай згоды, яшчэ больш ўзмацніліся. Чорны «піяр» пачынае набываць усё больш пагражальныя маштабы. Ілжывыя выдумкі і персанальныя знявагі на старонках прэсы, якая называе сябе «ліберальнай» і «незалежнай», ператварыліся ў суцэльны брудны паток.

Гэта выклікае справядлівае абурэнне і занепакоенасць ва ўсіх грамадзян нашай рэспублікі.

Фінансуемыя з-за мяжы, шматразова ўзраслі тыражы цэнтральных апазіцыйных газет, якія распаўсюджваюцца бясплатна. Вырасла і колькасць разнамасных падобных выданняў у рэгіёнах рэспублікі. У некалькі разоў павялічылася вяшчанне на Беларусь замежных радыёстанцый. У ход пушчаны самыя злачынныя інфармацыйныя тэхналогіі. Ствараецца проціпраўная, загадзя запраграмаваная на выгадны апазіцыі вынік, «паралельная сістэма падліку галасоў».

Падзеі ўсё больш бачна набываюць кіруемы характар, фактычна ў Беларусі ўжо выкарыстоўваецца «югаслаўскі сцэнарый». Краіну наваднілі надрукаваныя на заходнія грошы лістоўкі, наклейкі, плакаты. Насценны «жываліс», календары, майкі са зняважлівымі для нашых нацыянальных пачуццяў надпісамі навязваюцца грамадзянам амаль паўсюдна.

Імкнучыся заручыцца падтрымкай моладзі, па гарадах і пасёлках вандруюць на «спонсарскія долары» апазіцыйныя агітацыйныя брыгады. Яны арганізоўваюць бясплатныя канцэрты і дыскатэкі, у час якіх ідзе, па сутнасці, нагнятанне істэрыі. Алкаголь, садзейнічаючы разбэшчванню моладзі, стаў пастаянным фонам гэтых «мерапрыемстваў».

Са старонак так званых «дэмакратычных праваабарончых» выданняў не сыходзяць пагрозы ў адрас дзяржаўных служачых і праваахоўных органаў. Іх шальмуюць, заклікаючы не выконваць свае службовыя абавязкі, парушаць статуты і Прысягу Айчыне.

Сёння відавочна, што невялікая кучка «паноў» імкнецца прынесці ў ахвяру сваім амбіцыям бяспеку ўсяго беларускага грамадства.

Грамадскія аб'яднанні і палітычныя партыі, якія ўваходзяць у Рэспубліканскі каардынацыйны савет, занепакоены тым, што пад выглядам перадвыбарнай агітацыі аказваецца разбуральнае ўздзеянне на свядомасць беларускіх грамадзян, размываюцца маральныя ўстоі грамадства і падрываюцца фундаментальныя асновы нашай дзяржаўнасці.

Мы, прадстаўнікі грамадскасці, добра бачым, што аднабаковая апазіцыйная агітацыя, якая падтрымліваецца і накіроўваецца з-за мяжы, ставіць пад пагрозу Канстытуцыю, свабоднае і незалежнае волевыяўленне грамадзян.

Патуранне ў адносінах да парушальнікаў выбарчага заканадаўства, законаў і дэкрэтаў аб правядзенні масавых акцый стварае аднабаковы, небяспечны перакос і выклікае ў людзей, што называюць сябе апазіцыянерамі, пачуццё беспакаранасці і ўсёдазволенасці.

Мы выступаем за сумленную палітычную барацьбу ў рамках законаў Рэспублікі Беларусь і прынятых грамадствам этычных нормаў. Мы супраць правакацыйных і зневажальных апеляцый да міжнародных арганізацый і міжнароднай грамадскасці.

Рэспубліканскі каардынацыйны савет заклікае дзеючыя ўлады, усіх, каму па службоваму абавязку трэба цвёрда стаяць на варце інтарэсаў беларускага народа, забяспечыць няўхільнае выкананне законаў, не дапусціць бескантрольнага развіцця сітуацыі, якая пагражае развалам суверэннай дзяржавы, што аўтаматычна адкіне беларускае грамадства зноў у бяздонне пакут, бедстваў і залежнасці ад капрызаў «заакіянскага дзядзькі».

Мы звяртаемся з заклікам да ўсіх грамадзян, да ўсіх, каму дарагія мір і спакой у нашым беларускім доме, каму не абыякавая будучыня дзяцей і ўнукаў, - не дазволіць безадказным палітыканам падманам і хлуснёй парушыць стабільнасць беларускага грамадства.

Нельга дапусціць хаосу і палітычнага вандалізму!

Не - самавольству і беззаконню!

Прынята на пасяджэнні РКС 13 жніўня 2001 года.

У.А.Александровіч, старшыня Савета Беларускай сацыяльна-спартыўнай партыі; **В.А.Баравік**, старшыня Міжнароднага Саюза моладзі «Яднанне»; **Т.М.Бондар**, старшыня міжнароднага грамадскага аб'яднання «Паслы славянства»; **В.Е.Віткоўскі**, намеснік старшыні Рэспубліканскай партыі; **А.В.Валошын**, прэзідэнт Беларускай асацыяцыі прамыслоўцаў і прадпрымальнікаў; **А.П.Далжэўскі**, другі сакратар ЦК Беларускага патрыятычнага саюза моладзі; **М.Ф.Ягораў**, старшыня Беларускага Фонду міру; **Н.І.Ярковіч**, Вярхоўны атаман Усебеларускага Аб'яднанага казацтва; **Д.А.Іваноў**, старшыня Беларускага Саюза Афіцэраў; **І.В.Катляроў**, сакратар ЦК Камуністычнай партыі Беларусі; **І.М.Лучанок**, старшыня Беларускага Саюза кампазітараў; **Г.А.Начоўкіна**, намеснік старшыні Беларускага Саюза жанчын; **М.Я.Образаў**, прэзідэнт Фонду дапамогі ахвярам катастрофы на Чарнобыльскай АЭС «26 красавіка»; **М.М.Осіпава**, старшыня грамадскага аб'яднання «Грамадзяне за нацыянальную бяспеку»; **Н.Н.Парукова**, старшыня дабрачыннага грамадскага аб'яднання «Чарнобыльскі бусел»; **М.С.Самонаў**, намеснік старшыні беларускага грамадскага аб'яднання ветэранаў; **А.С.Скакун**, старшыня грамадскага аб'яднання «Беларускі савет калгасаў»; **Р.В.Сакалоўскі**, першы намеснік старшыні Беларускага Саюза журналістаў; **В.А.Сакалоў**, намеснік старшыні Рэспубліканскай партыі працы і справядлівасці; **Л.Н.Ціханаў**, старшыня грамадскага аб'яднання «Рэспубліканскае педагагічнае таварыства»; **У.К.Тоесцеў**, старшыня Беларускага Саюза ветэранаў вайны ў Афганістане; **К.К.Украінец**, першы намеснік старшыні праўлення грамадскага аб'яднання «Беларускае таварыства «Веды»; **М.Д.Улаховіч**, старшыня Беларускай патрыятычнай партыі; **М.П.Фамічоў** - старшыня Беларускай асацыяцыі педагогаў; **М.М.Худая**, прэзідэнт Беларускага аддзялення Міжнароднага жаночага саюза «Адзінства»; **М.В.Шыманскі**, старшыня Аграрнай партыі; **Л.Я.Школьнікаў**, намеснік старшыні грамадскага аб'яднання «За дэмакратыю, сацыяльны прагрэс і справядлівасць».

Думкі ўслых

Так, не вписались мы в агрессивные планы Запада

История Беларуси никогда еще не знала такого возбужденного состояния, в котором страна находится в настоящее время. Предстоящий выбор главы нашего государства расколол общество на две противоборствующие части.

В отличие от событий далекого революционного прошлого этот раскол вызван не внутренними противоречиями, а внешними международными силами. Причина одна - отношение к нынешнему курсу нашего Президента. Деятельность Александра Григорьевича Лукашенко оказалась настолько целеустремленной и бескомпромиссной в вопросах международного характера (союз с Россией, отношение к НАТО и договору по ПРО), а также экономической и военной самостоятельности государства, что не вписалась в агрессивные планы Запада.

Раздражение мировой жандармерии перешло в открытую подрывную деятельность, направленную на свержение ныне действующего Президента. Вскормленная на деньги Запада белорусская оппозиция является пятой колонной, которая стремится с помощью разнузданной провокационной пропаганды и противоправных действий совершить государственный переворот.

Выдвинутые кандидатами в Президенты представители от оппозиции, действуя по инструкции Запада, оголтело чернят существующую власть и,прежде всего, Президента, переворачивая все с ног на голову, применяя самые грязные методы в предвыборной борьбе.

Остановимся на личности Президента.

Какими качествами он должен обладать? Основные из них - это компетентность, работоспособность, самодисциплина, ровное отношение к своим подчиненным, общение с народом, здоровый, нравственный образ жизни.

В целом этими качествами Александр Лукашенко обладает, хотя, конечно, как у каждого человека абсолютного проявления их быть не может. Главным показателем деятельности любой власти является уровень жизни народа. Вот как 8 августа Президент ответил на вопрос журналиста о 10-летнем итоге после распада СССР:

«...Лучше не стало. Поэтому, как бы мы сегодня ни пытались сказать, что «мы достигли и того, и этого», не только Беларусь, но и все республики бывшего Советского Союза лучше жить не стали. Силы в целом... неадекватны тому, что были в СССР».

Однако следует отметить, что после прихода к руководству Лукашенко в нашей стране установилась прочная конституционная власть, на основании принципов соблюдения прав человека сохраняется законный правопорядок и развиваются принципы демократии, не допущено обвала в экономике, и она набирает темпы своего развития, сохранен научный потенциал. Значительных успехов достигло развитие культуры и спорта.

Если взять историю суверенной Беларуси за более чем 80 лет, то Александр Лукашенко намного превзошел всех предыдущих лидеров по количеству поездок по стране, посещений регионов, городов, сел, по количеству встреч с коллективами, непосредственно в цехах и на полях. В нашем районе, на Столинщине, он побывал четыре раза. И никогда и нигде его слово не расходилось с делом.

Еще во времена великого раздрая в России Лукашенко начал проводить в жизнь свою великую идею объединения славянских народов и, прежде всего, Беларуси и России. Грудью встали против этого Гайдар, Чубайс, Немцов, Березовский, Гусинский и их кланы. На Беларусь и ее Президента несколько лет низвергались потоки лжи и клеветы с телеэкранов ОРТ (собственность Березовского), НТВ (собственность Гусинского) и многих других средств массовой информации, в том числе и белорусской оппозиции.

И все же Союз состоялся. А недавняя встреча Лукашенко, Путина и Кучмы на «Славянском базаре» в Витебске и их заявления свидетельствуют о том, что идея славянского единства пустила глубокие корни.

Александр Григорьевич является одним из лидеров духовного возрождения славянства, что признано руководителями православных церквей, в первую очередь Русской Православной церкви, и отмечено наградами и почестями. Многодневный визит Патриарха Алексия II в нашу страну, во время которого он посетил и Столинщину, свидетельствует о поддержке церковью нашего Президента.

Недавний визит Цзян Цзэминя, главы Китайской Народной Республики, говорит о том, что для этого, величайшего в мире государства, не безразлично, кто будет у нас Президентом.

Велика популярность Лукашенко и за рубежом. Спикер верхней палаты парламента России Егор Строев рассказал, что после яркого, сердечного выступления Лукашенко на международном экономическом форуме в Петербурге весь зал приветствовал его стоя. А это сотни именитых ученых из многих стран мира. Они узнали правду о Беларуси.

А я вспоминаю исключительно глубокий по содержанию доклад «За сильную, процветающую Беларусь» Президента Лукашенко 18 мая на втором Всебелорусском народном собрании. Нас, делегатов, восхитило ораторское искусство докладчика. Больше половины доклада - 2,5 часа - он говорил без текста - эмоционально, убедительно, не допустив ни одной заминки, приводя по памяти много фактов и статистических данных. А ведь в зале присутствовал дипломатический корпус всех стран, аккредитованных в Минске, в том числе и тех, которые с неприязнью относятся к нынешнему нашему курсу.

Мы, делегаты собрания, были неподдельно горды за свою страну, слушая в прекрасном зале Дворца республики выступления зарубежных делегатов.

Наиболее яркими из них были речи лауреата Нобелевской премии российского академика Алферова, белоруса по происхождению, депутата украинской Рады Симоненко, руководителя Белорусского объединения в Польше депутата сейма Сычевского. От Алферова мы узнали, что из стран СНГ только в Беларуси сохранена полупроводниковая промышленность. Все выступающие дали высокую оценку экономической и политической независимости Республики от Запада, состоянию науки, образования, медицинского обслуживания, социально-культурной сферы, заботе о всех слоях населения.

Особо была подчеркнута роль Президента Лукашенко как политика международного масштаба, решительного защитника интересов своего государства и народа. Алферов назвал его выдающимся сыном белорусского народа, а Симоненко заявил, что Беларуси повезло с Президентом в это сложное время.

Народное собрание единодушно одобрило проводимый Президентом и правительством курс внешней и внутренней политики. Принята программа социально-экономического развития Республики Беларусь на 2001-2005 годы.

Нынешний год является наиболее плодотворным в интеграционном процессе Беларуси и России. Наметились контуры создания государственной конфедерации. Отношение Президента Путина к Президенту Лукашенко определяет лучше всего тот факт, что во время последней встречи глав государств СНГ в Сочи только Лукашенко был принят Путиным в домашней обстановке в личной резиденции российского Президента.

Но ведь это не устраивает США и их союзников, нарушает их планы мирового господства, на пути которого стоит прежде всего Россия. Расширение НАТО на Восток, отмена договора по ПРО, Чечня - это звенья одной цепи. Союз Беларуси и России пугает их призраком воссоздания могучего государства. Беларусь они хотят видеть в составе НАТО, ее экономику - подчиненной западному капиталу, ее народ - изолированным от русского народа.

Но это осуществить невозможно, пока у власти в Беларуси находится Лукашенко. Там отлично понимают, что Лукашенко - личность неординарная, что его убеждения и взгляды непоколебимы. Выход один - любыми средствами не допустить избрания Лукашенко на второй срок.

Запад развернул настоящую информационную войну, содержанием которой является искажение действительности в нашей стране, изображение ее только в черном цвете; активную роль в ней играет «желтая» пресса белорусской оппозиции, которая в лучших традициях геббельсовской пропаганды, используя ложь, клевету и дезинформацию, стремится нагнетать в стране атмосферу страха и недоверия.

Стало быть, Лукашенко далеко незаурядная личность, если вокруг него развернулся такой международный грохот. Значит, в истории личность лидера играет выдающуюся роль, и место ее в обществе далеко не второстепенное, как это считали когда-то Плеханов и на словах - Ленин, который на деле, благодаря своей личности, потряс мир.

Беру на себя смелость дать характеристику личности Президента Лукашенко, как я ее представляю.

Александр Григорьевич обладает эмоциональным характером, сильной волей и смелостью, отличной памятью и острым словом, большой работоспособностью и хорошей физической силой, здоровыми моральными качествами.

Он - интеллектуал, хороший экономист и политик, незаурядный полемист, обладает самой последней информацией по всем вопросам внутренней жизни страны и международных отношений.

Лукашенко - самородок белорусского народа. Не имея практического опыта работы в высших исполнительных органах власти, избранный Президентом, он сразу же проявил государственную мудрость в решении важнейших вопросов жизни страны и в международных делах. Он - патриот-интернационалист, много делающий для сплочения и развития белорусской нации и упрочения положения Республики Беларусь в мире; Лукашенко - один из ведущих лидеров объединительного движения славянства.

Конечно, все эти положительные черты ни в коей мере не отрицают, что у Президента Лукашенко не было ошибок и поспешных решений. Но сейчас более достойного из всех претендентов на пост Президента нет. Это я утверждаю, имея большой жизненный опыт.

Голосуя за Лукашенко, мы голосуем за порядок в стране, за многоукладную экономику, за уверенный экономический рост, за социальные гарантии, за улучшение уровня жизни, за хорошее будущее нашей молодежи.

Голосуя за Лукашенко, мы голосуем за Союз с Россией, за укрепление обороноспособности и международного авторитета государства, за процветающую Беларусь в XXI веке.

Голосуя за Лукашенко, мы голосуем против коррупции, подчинения нашей экономики иностранному капиталу, против ликвидации государственной собственности и «прихватизации», против превращения нашей страны в банановую республику.

Лучшее будущее зависит от нас. 7 октября прошлого года на празднике в Давид-Городке Александр Григорьевич сделал ряд замечаний по недостаткам в социальном развитии города и дал поручение по их устранению, пообещав приехать через год и проконтролировать их устранение. Зная о том, что свои обещания он выполняет всегда, жители Давид-Городка и всей Столинщины ждут своего Президента.

Михаил ШЕЛЕХОВ,
участник II Всебелорусского народного собрания.
д.Хорск,
Столинский район.

«Улічыце маё меркаванне...»

Перадвыбарная праграма дзеючага Прэзідэнта была апублікавана ў цэнтральным друку. І вышлі на праспект Машэрава пацікавіцца ў брэстаўчан і гасцей горада іх меркаваннямі наконт выказаных там мэтаў, прыярытэтаў, гарантый.

Алена Пятрова, бухгалтар:

[illegible]

Зоя Іванаўна, рабочая хлебазавода:

[illegible]

Дзмітрый Зайцаў, жыхар Пінска:

[illegible]

Віктар, прадпрымальнік:

[illegible]

Аляксей, студэнт Брэсцкага дзяржуніверсітэта імя А.С.Пушкіна:

[illegible]

Распытвалі **Іна ВЕТРАВА** і **Алесь МІКАЛАЙЧЫК.**

Аляксей АВЕЧКІН, першы намеснік старшыні аблвыканкама:

«Энергазберажэнне - ключавая задача эканомікі»

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

- Пра шырокае распаўсюджванне геліяэлектрычнасці мне таксама даводзілася чытаць, але ці можам мы, беларусы, дзе не так ужо і шмат сонечных дзён прыпадае на год, рабіць на гэта стаўку?

- Па-першае, працягласць сонечных дзён у Беларусі ў сярэднім на 100 гадзін у год большая, чым у Германіі. А, па-другое, каб вы ведалі, адным квадратным метрам сонечнага калектара можна нагрэць пяць «квадратаў» кватэры.

- Неяк не ўяўляю сабе сонечную батарэю на даху, скажам, сялянскай хаты.

- Да гэтага, канечне, яшчэ далёка. Аднак на сённяшні дзень у Брэсцкай вобласці ў асноўным у сельскай гаспадарцы працуюць болей за 120 секцый установак, якія выкарыстоўваюць сонечнае цяпло для падагрэву вады. Сонечныя воданагравальныя сістэмы ўстаноўлены ў такіх гаспадарках, як «Заходні», «Белавежскі», «Мухавец», калгасах «Радзіма» Драгічынскага, імя Свярдлова Пружанскага раёнаў, на птушкафабрыцы «Дружба». Сонечныя электрычныя батарэі функцыянуюць у ДНП «Белавежская пушча». Імі абсталяваны два жылыя дамы на хутары Глыбокі Вугал.

Самае таннае паліва нават і па сённяшніх цэнах - гэта газ. Атрыманне адной гігакалорыі цяпла пры яго выкарыстанні каштуе нам 8,4 долара ЗША. А дровы, якіх у нас, між іншым, штогод можна нарыхтоўваць 225 тысяч тон у пераводзе на ўмоўнае паліва, абыдуцца ад трох да васьмі долараў за Гкал. Між тым, з названых вышэй 225 тысяч тон умоўнага паліва мы скарысталі ў 2000 годзе толькі 142,4 тысячы тон. Хаця затраты на перавод газавых кацельняў на цвёрдае паліва акупляюцца прыкладна за два гады.

- Што ж стрымлівае гэты працэс?

- Разумееце, трэба шчыра прызнацца, што не ўсе гар-, райвыканкамы ўдзяляюць належную ўвагу выкарыстанню мясцовага паліва. Гэта ж «ляжа» на іх і так мізэрны бюджэт. Куды лягчэй чакаць цэнтралізаваных паставак таго ж вугалю для ўстаноў адукацыі, культуры, медыцыны. А калі б усе малыя кацельні, што іх абслугоўваюць, перавесці на мясцовыя віды паліва, то штогод можна было б адмовіцца ад закупу болей за 20 тысяч тон вугалю.

- Калі вас правільна зразумець, то рэзервы ёсць, толькі не ўсюды іх знаходзяць?

- Яшчэ якія! Толькі ў выніку праверак, што праводзіліся абласным упраўленнем па нагляду за рацыянальным выкарыстаннем электрарэсурсаў і прадпрыемствам «Электранагляд», было выдадзена ў 2000 годзе болей за 1000 прадпісанняў, а калі «пакапаліся» ў сямі раённых аб'яднаннях абласнога вытворчага ўпраўлення ЖКГ (Баранавіцкага, Брэсцкага, Драгічынскага, Іванаўскага, Івацэвіцкага, Камянецкага, Пінскага і г.Пінска), то выявілі столькі недахопаў, што пры ўхіленні іх можна было б зменшыць спажыванне энергарэсурсаў прыкладна на шэсць тысяч тон умоўных адзінак.

- Дазволю сабе такое параўнанне. Добра зробленая печ у доме грэе суткі, з дрэннай - цяпло вылятае ў трубу. Пэўна, ёсць такія праблемы і ў кацельнай гаспадарцы?

- Гэта сапраўды так. Да прыкладу, страты паліва з-за нездавальняючага стану кацельні і цеплавых сетак у вёсках Вулька-Аброўская Івацэвіцкага, Опаль і Моталь Іванаўскага раёнаў склалі каля 110 тон умоўнага паліва, на што марна пайшло да 10 мільёнаў рублёў. Падобныя факты ёсць і ў іншых раёнах.

- Ці можна назваць эканомнымі вяскоўцаў? Гаспадаркі таксама ўжываюць шмат энергетычных рэсурсаў, але ці беражліва да іх адносяцца?

- На жаль, пахваліцца тут цяжка. Праверкі паказалі, што, нягледзячы на тое, што ва ўсіх райсельгасхарчах ёсць штатныя адзінкі, якія адказваюць за пытанні энергазберажэння, падыход іх да сваіх абавязкаў, мякка кажучы, чыста фармальны. Мерапрыемствы па эканоміі энергарэсурсаў, якія плануюцца гаспадаркамі, часта не выконваюцца, кантроль за гэтым аслаблены. Не выпадкова нашы аграрнікі ў апошнія гады «надзейна» сядзяць у даўгавой яме. Калі на тэрыторыі ёсць лес, завалены буралом, то дазваляць сабе электрацяпленню, лічу, залішняй раскошай. На даны момант у галіне эксплуатуецца 130 электраацяпляльных і электранагравальных установак і каля дзвюх тысяч - на тэхналагічныя патрэбы. У год яны «з'ядаюць» да 30 мегават-гадзін.

Марудна пакуль вядзецца работа па пераводу сельгастэхнікі на звадкаваны газ. У мінулым годзе планавалася перавесці на гэты від паліва 350 адзінак, а здолелі толькі 254. Ды і тыя, хто пераабсталяваўся, часам ігнаруюць газавыя запраўкі.

Каля двух, а дакладней 1,7 працэнта, спажываецца паліўна-энергетычных рэсурсаў у сістэме аблспажыўкаапераацыі. Львіная доля іх ідзе на выпечку хлеба і вытворчасць каўбас. І выкарыстоўваецца тут самае дарагое паліва, што, зразумела, адбіваецца на сабекошце прадукцыі. Калі б, скажам, прадпрыемствы Камянецкага райспажыўсаюза паклапаціліся аб газіфікацыі, то змаглі б сэканоміць за год 159 мільёнаў рублёў. Але ж патрэбна для гэтага галава, якая ўмее лічыць, і руплівыя рукі.

Значны патэнцыял энергазберажэння маюць установы адукацыі і аховы здароўя, удзельная вага якіх у маштабах вобласці складае 7,5 працэнта...

- Прабачце, але ці не амаральна будзе эканоміць на дзецях і хворых?

- Мараль тут ні пры чым, калі ведаеш, што на 111 кацельнях, якія належаць упраўленням адукацыі, культуры і аховы здароўя вобласці, працуюць чыгунныя котлаагрэгаты па 20 і болей гадоў, каэфіцыент карыснага дзеяння якіх вагаецца ад 30 да 50 працэнтаў. А між тым ёсць рэальныя магчымасці выкарыстоўваць мясцовыя віды паліва, а вугаль сэканоміць, як кажуць, на чорны дзень.

Асобна хачу закрануць тэму эканоміі цеплаэнергіі. Пры існуючай сістэме перакрыжаванага субсідзіравання асноўны цяжар нясуць прамысловыя і прыроўненыя да іх спажыўцы. Для іх кошт адной Гкал складае 34 долары. Бюджэтныя ўстановы плацяць ад чатырох да васьмі долараў. Канечне ж, пры такіх ільготах знікае ўсякі стымул эканоміць. Таму неабходна перагледзець тарыфы на звышнарматыўныя расходы цяпла і прыраўняць іх да тых, што існуюць у прамысловасці. Мы падлічылі, што гэта можа даць рэальных 12 тысяч тон эканоміі ўмоўнага паліва.

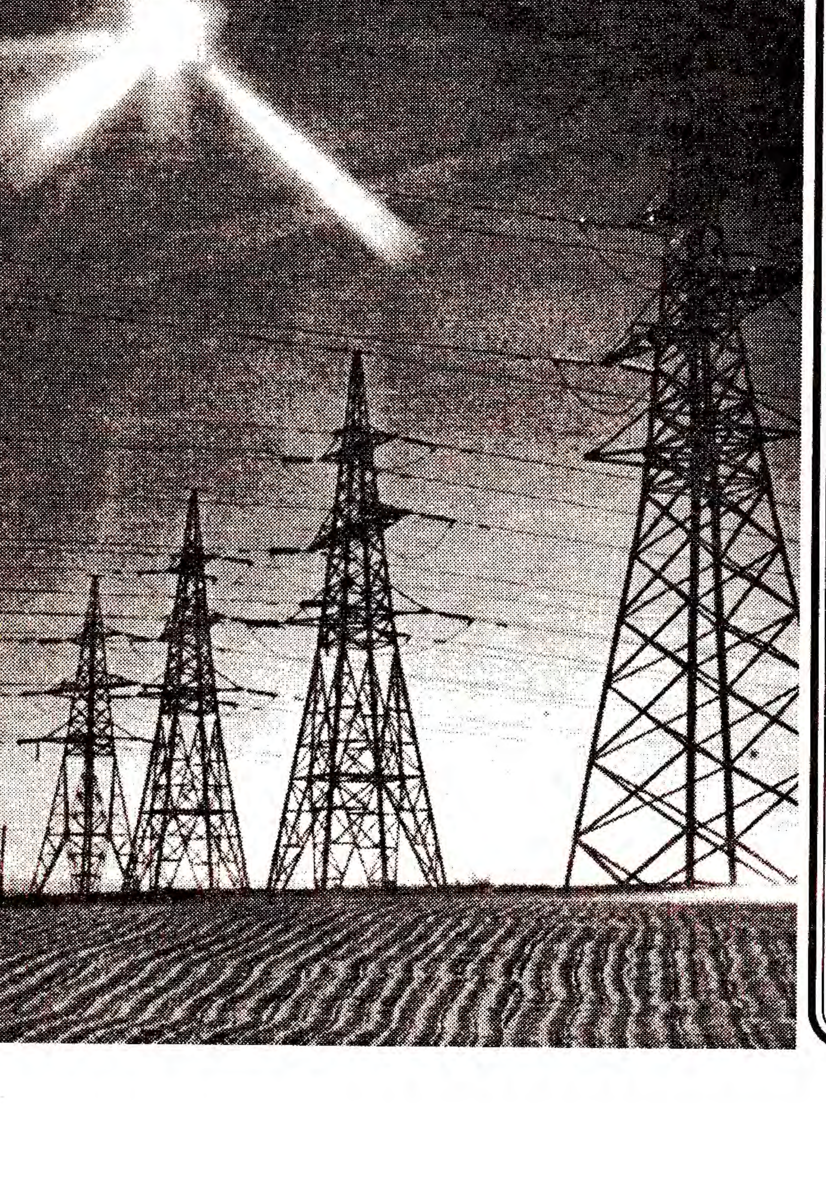
- Як я мяркую, гэтыя лічбы закладзены ў абласную праграму энергазберажэння на 2001-2005 гады?

- Абласная праграма энергазберажэння распрацоўваецца штогод. Але пры гэтым, складаючы перспектыўныя паліва-энергетычныя балансы вобласці і раёнаў на 2001-2005 гады, адначасова былі распрацаваны і мерапрыемствы па энергазберажэнню і на гэты перыяд.

З усёй адказнасцю да распрацоўкі падышлі Баранавіцкі гарвыканкам і Бярозаўскі райвыканкам. Усе астатнія, мякка кажучы, «цягнулі гуму». Абласная праграма энергазберажэння на бягучы час сфарміравана, узгоднена і зацверджана. Прадугледжаны таксама аб'ём фінансавання з інавацыйнага фонду «Брэстэнерга». Спадзяюся, што ўсё запланаванае будзе паспяхова здзейснена.

Інтэрв'ю падрыхтаваў Георгій ЛЕБЕДЗЕЎ.

На здымку: Аляксей Авечкін любіць «зверыць» асабістыя думкі з меркаваннямі гараджан, вяскоўцаў.

Выбары кіраўніка дзяржавы - напэўна, адна з важнейшых падзей, якія перажывае наша грамадства за апошнія гады. З тым, за каго прагаласуем, звязана наша будучыня. Здаецца, за пяць гадоў (а менавіта на такі тэрмін выбіраем Прэзідэнта краіны), нямногае можа змяніцца, аднак жыццё не стаіць на месцы, і, у рэшце рэшт, як бы не шкадаваць потым аб непрадбачлівасці? Як зрабіць правільны выбар?

Людзі заўсёды прыслухоўваюцца да меркавання аўтарытэтных асоб, якія ў розныя часы не мянялі сваёй грамадзянскай пазіцыі. Гэтак па праву можна ахарактарызаваць Героя Савецкага Саюза, старшыню Брэсцкага абласнога савета ветэранаў Васіля МАРОЗАВА. За яго плячыма няпростае, вартае глыбокай павагі жыццё патрыёта краіны, які ў юнацкім узросце пайшоў на фронт, абараняў Радзіму, пасля вайны адбудоўваў разбураную народную гаспадарку, а выйшаўшы на пенсію, працягвае актыўна ўдзельнічаць у грамадскім жыцці. Калі да Васіля Фёдаравіча завітаў карэспандэнт «НТ», каб узяць інтэрв'ю, у ягоным кабінеце былі госці. Два юнакі, якія вывучаюць невядомыя старонкі першых дзён вайны, прасілі пасадзейнічаць у набыцці дазволу на выезд у пагранічную зону, дзе знаходзяцца фартыфікацыйныя збудаванні часоў Вялікай Айчыннай. Васіль Фёдаравіч параіў хлопцам, да каго ім лепш звярнуцца.

Васіль МАРОЗАЎ, Герой Савецкага Саюза, старшыня абласнога савета ветэранаў:

«Выбраць - значыць асэнсаваць»

- І такія бываюць наведвальнікі, - патлумачыў ветэран, правёўшы гасцей. - Ім нельга адмовіць, бо калі прыходзяць, - значыць, разлічваюць на падтрымку. Дапамагаць юнакам мне асабліва прыемна, бо за моладдзю, як вядома, будучыня. А калі дзяды і ўнукі разумеюць адзін аднаго, можна не хвалявацца за заўтрашні дзень.

- Васіль Фёдаравіч, менавіта сярод моладзі многія людзі не вызначыліся, за каго галасаваць на маючых адбыцца прэзідэнцкіх выбарах. Вагаюцца і прадстаўнікі пакалення, якому за трыццаць. Між тым, гэтыя людзі складаюць аснову выбарчага электарата.

- Так, ад іх залежыць многае. Аднак, думаецца, наш народ у стане ацаніць сітуацыю, якая склалася. У мяне ёсць асабістае меркаванне, якое, як грамадзянін краіны, проста не магу не выказаць. Сярод кандыдатаў у Прэзідэнты Рэспублікі Беларусь - чатыры чалавекі, якім мы павінны быць абавязаны і ўдзячны [illegible]

- На прамое пытанне вымушаны прама і адказаць. Большасць удзельнікаў Вялікай Айчыннай вайны, ветэранаў працы прагаласуе за дзеючага Прэзідэнта. І не толькі таму, што дзяржава клапоціцца пра іх, не пакідае сам-насам з праблемамі, а найперш з той прычыны, што сёння старэйшае пакаленне не [illegible]

- Сапраўды, Васіль Фёдаравіч, людзям зараз патрэбны спакой, праца, мець якую ім гарантавана і заўтра, і ў тэрмін атрымліваць грошы. Вы былі дэпутатам Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь XII склікання. Толькі што распаўся Савецкі Саюз. Як вам тады пачувалася?

[illegible]

здолелі дасягнуць».

- Іншымі словамі, ісці на вялікія пераўтварэнні, ламаць лад, што ўсталяваўся, небяспечна...

- Безумоўна. Уявіце сабе, што здарыцца, калі прыйдзе новая ўлада. Мяркуючы па тым, якія сапернікі на выбарах у цяперашняга Прэзідэнта, у выпадку перамогі яны будуць уносіць карэнныя змяненні. Чым гэта абярнецца для дзяржавы, што толькі-толькі ўстае на ногі, няцяжка здагадацца. Зноў - ваганні, хваляванні, мітусня. Не ведаю, колькі гадоў спатрэбіцца, каб дасягнуць такога становішча, якое маем зараз. Таму, на маю думку, у пераходны перыяд лепш застацца з той уладай, якая на справе даказала, што абраны курс правільны. Коней на пераправе не мяняюць - так сцвярджае народная мудрасць.

[illegible] рыўшы сёлета ў Смаленску адзіную ветэранскую арганізацыю. Ад абласцей з'ехалася па аднаму прадстаўніку, кожны з якіх выказваў меркаванне сваіх землякоў. Такім чынам, быў прыняты Статут Саюза арганізацый ветэранаў Расіі і Беларусі, абраны старшыні згаданага грамадскага аб'яднання ад абедзвюх краін, створаны кантрольна-рэвізійныя камісіі. Зараз удзельнікі Вялікай Айчыннай вайны з Украіны хочуць далучыцца да нас.

Вельмі прыемна, што праз межы цягнуцца адзін да аднаго людзі не толькі старэйшага пакалення. Сябруюць і маладыя, завязваюцца дзелавыя кантакты. Самыя юныя грамадзяне нашых краін таксама шукаюць шляхі збліжэння. Расіяне прыязджаюць да нас, беларускія хлопчыкі і дзяўчынкі гасцююць у сваіх равеснікаў у РФ. Надзвычай важна, што гэтыя кантакты не зводзяцца толькі да турызму, адпачынку. Стваральнай працай маладыя людзі пакідаюць аб сваім сяброўстве цудоўны напамін.

- Васіль Фёдаравіч, ветэраны ў нашай краіне ў пашане. Аднак, напэўна, ёсць праблемы ў абласной арганізацыі. Старыя людзі прызвычаіліся мала патрабаваць ад краіны, аднак колькі слоў аб уласных патрэбах сказаць не лішне.

- Сёння ў грамадстве мы не абдзелены ўвагай, і за гэта хочацца падзякаваць уладам, людзям, якія нам дапамагаюць, клапоцяцца пра нямоглых. Сярод праблем хацеў бы адзначыць слабое фінансаванне самой ветэранскай арганізацыі. Напрыклад, складана адправіцца ў далёкую камандзіроўку. Грошай, што нам выдзяляюць, не хапае.

Але мы разумеем: усім сёння няпроста. І падчас, здавалася б, у бязвыхадны сітуацыі выручаюць добрыя людзі. Нядаўна ўдзельніку Вялікай Айчыннай вайны, інваліду першай групы, які жыве ў Брэсце, [illegible]

- Напрыканцы нашай размовы хацелася б пачуць, што б вы пажадалі выбарнікам напярэдадні важнай у жыцці дзяржавы падзеі?

[illegible]

На заканчэнне хачу [illegible]

Гутарыў Аляксандр КУРЭЦ.

Фотарэпартаж

Калі руль у надзейных руках

У калгасе «Чырвоны сцяг» Бярозаўскага раёна лідэрам на адвозцы збожжа стаў Мікалай Карпінчык. Ад камбайна «Дон-1500», на якім працуе яго брат Леанід, Мікалай даставіў на зерняток больш за 800 тон хлеба. Браты Карпінчыкі працавалі ў зладжаным дуэце і ў мінулую суботу, калі на палях убіралі апошнія збожжавыя.

А ў Драгічынскім раёне ў гэтыя ж дні на базе калгаса «Світанак» правялі, стаўшы ўжо традыцыйным, конкурс механізатараў-аратых. З чаго пачынаецца ўраджай? Вядома ж, з падрыхтоўкі поля. Менавіта аб гэтым і гаварыў, звяртаючыся з прывітальным словам да ўдзельнікаў конкурсу, начальнік райсельгасхарчу Яўген Пархамчук.

...10 гадзін раніцы. На калгасны палетак, дзе яшчэ некалькі дзён назад працавалі збожжаўборачныя камбайны, па адным з кожнай гаспадаркі прыбываюць магутныя трактары «МТЗ-1221». Сюды ж прыехалі старшыні, галоўныя інжынеры, аграномы гаспадарак, кіраўнікі і спецыялісты райсельгасхарчу, старшыня райвыканкама Сяргей Мамацюк і старшыня райкама прафсаюза АПК Мікалай Юрашэвіч.

Галоўны суддзя спаборніцтваў, намеснік начальніка райсельгасхарчу Сцяпан Пратасевіч знаёміць удзельнікаў конкурсу з умовамі яго правядзення, запрашае да жараб'ёўкі.

І вось гул трактарных матораў абвяшчае, што спаборніцтвы пачаліся. Кожнаму механізатару трэба ўзараць па 1,2 гектара. Патрабаванні да ворыва - самыя строгія. Работа кожнага трактарыста ацэньваецца па дзевяці паказчыках.

Амаль дзве гадзіны доўжыліся спаборніцтвы за права звацца лепшым механізатарам раёна. Высокае майстэрства ўжо з першых барознаў дэманстравалі механізатары калгасаў імя Леніна, «Радзіма», «Світанак», «Дружба» і іншых.

А вось і фініш. Строгая суддзейская калегія ацэньвае работу кожнага механізатара, падводзіць вынікі. Называюцца імёны пераможцаў. Чырвоныя стужкі, граматы і грашовыя прэміі атрымліваюць Валерый Антончык з калгаса імя Леніна, Віктар Грабінскі - з «Радзімы» і Віктар Малеўскі са «Світанка», якія занялі адпаведна першае, другое і трэцяе месцы. Названы таксама пераможцы сярод маладых механізатараў. Імі сталі Віктар Грабінскі з той жа «Радзімы», Генадзь Юшкевіч з калгаса «Новы шлях» і Аляксандр Дабрадзей з ПТУ-163.

Іван АСКІРКА,
Сцяпан СУПРУН.

Бярозаўскі і Драгічынскі раёны.

На здымках: (зверху) лідэр на адвозцы збожжа ў калгасе «Чырвоны сцяг» Мікалай Карпінчык; апошнія загонкі ўборачнай кампаніі ў гаспадарцы; пераможцы конкурсу аратых у «Світанку» Віктар Грабінскі, Валерый Антончык і Віктар Малеўскі.

Фота аўтараў.

Хутка ў школу

Як сустрэне другі дом?

Бягуць, імчаць дзянькі апошняга летняга месяца. За свае вакацыі дзеці паспелі адпачыць, набрацца сіл, падрасці так, што сталі малымі і чаравікі, і школьны касцюм. Тут патрэбна паклапаціцца бацькам, каб дзіця пайшло ў школу з добрым настроем, ды і выглядала не горш за іншых. А хто ж клапоціцца пра другі дом для школьнікаў - школу? Хто і на якія сродкі займаецца рамонтам будынкаў, каб яны змаглі ў Дзень ведаў сустрэць сваіх вучняў пафарбаванымі, падноўленымі?

Завіталі мы ў дзве школы. Для параўнання. Спецыяльна была выбрана вясковая і гарадская.

Яшчэ ў маі ў Мачульскай базавай школе сталі думаць пра падрыхтоўку да новага навучальнага года. Грошы збіралі дзеці. Іх тут вучыцца нямнога - 64. Таму і сабралі небагата - 125 тысяч рублёў. Аднак, як кажуць, са свету па нітцы... Паабяцаў на афарбоўку падлогі знайсці сродкі мясцовы калгас «Беларуская ніва», ды на той час і ў самога была не вельмі поўная кішэня - адклалася фундатарства да жніўня, калі пойдзе ўраджай.

Як паведаміў дырэктар школы Пётр Кірэчка, калгас ужо выдзеліў 215 тысяч рублёў, таксама атрымалі сродкі за сабраны металалом і макулатуру - яшчэ 24 тысячы. І закіпела работа.

Стала сведкай і настаўніцкай працы: педагогі самі клеілі шпалеры ў настаўніцкай і класным пакоі. Зноў жа скінуліся самі - купілі фіранкі на вокны, невялікі дыван на падлогу, люстэрка і накідкі на крэслы. Зрабілі вельмі ўтульным і прыгожым свой пакойчык.

Аднак у настаўніцкай праводзяць яны намнога менш часу, чым у прадметных кабінетах. Так хочацца і тут стварыць прыгажосць і ўтульнасць. Каб дзеці, прыйшоўшы ў свой клас, не адчувалі дыскамфорту. Паразважаўшы, некаторыя вырашылі зноў звярнуцца да сваёй невялікай зарплаты. Настаўніца рускай мовы і літаратуры Марыя Ляшкевіч набыла ў свой клас фіранкі і шпалеры, настаўніца пачатковых класаў Галіна Бабарыка абнавіла інтэр'ер фоташпалерамі.

Цяпер педагогі, якія выйшлі на працу, прыбіраюць свае класныя пакоі, перасаджваюць кветкі, а таксама пішуць выхаваўчыя планы на наступны год. Час ідзе, і хутка калідор Мачульскай базавай школы напоўніцца дзіцячымі галасамі. Патрэбна спяшацца, каб паспець усё зрабіць своечасова і сваіх маленькіх вучняў, гарэз і свавольнікаў, сустрэць з лагоднай усмешкай.

З гарадскіх школ была выбрана столінская сярэдняя школа № 3. Адчыніла дзверы і адразу пачула пах свежай фарбы. Работы працягваліся як на кветніках каля школы, так і ў самім памяшканні.

- Усё практычна падрыхтавана да новага навучальнага года, - паведаміў дырэктар Анатоль Максімовіч. - Пафарбаваны класныя пакоі. Грошы на іх рамонт сабралі бацькі. У гэтага ёсць і свой станоўчы бок: заўважана, што класы, якія рамантавалі бацькі, даўжэй захоўваюць фарбу і шпалеры - дзеці цэняць работу татаў і мам. Аказалі дапамогу ў рамонце школы КУПП «Манькавічы», якое выдзеліла нам 200 тысяч рублёў, мел і вапну, масласырзавод дапамог фарбай, ПМК-24 - цэментам і дошкамі. Пры падтрымцы Столінскага лясгаса зрабілі рамонт аднаго класа, адгарадзіўшы пакой для лабаранцкай.

Поўнасцю абнавілі сталоўку. Праблем з посудам тут няма. У мінулым навучальным годзе школа крыху папоўніла свае запасы. Аднак існуе істотная праблема з пасадачнымі месцамі, якіх не хапае. Таму вучні харчуюцца пазменна кожны перапынак. Мэблю рамантуюць сваімі сіламі, на новую зараз ніхто не разлічвае.

З падручнікамі, мяркуе Анатоль Капітонавіч, праблем не будзе, яны паступаюць згодна з графікам. Да навучальнага года павінны завезці ўсе. А вось наглядныя матэрыялы настаўнікам даводзіцца самім маляваць. Асабліва цяжка педагогам пачатковых класаў, якім на кожны ўрок патрэбны такія дапаможнікі. Таму заданне на лета ў іх заўжды ёсць.

- А на заканчэнне вялікі дзякуй усім, хто дапамагае нам у рамонце школы, - дадаў Анатоль Капітонавіч.

Таццяна СЕГЕН.

Столінскі раён.

Віншуем з узнагародай!

Брэсцкі абласны выканаўчы камітэт вырашыў узнагародзіць Граматай абласнога выканаўчага камітэта

за вялікі асабісты ўклад у развіццё будаўнічага комплексу вобласці, шматгадовую добрасумленную працу і ў сувязі з Днём будаўніка

Гойшыка Аляксандра Іванавіча - слесара ААТ «Брэсцкі камбінат будаўнічых матэрыялаў»,

Грышчанку Віталя Іванавіча - начальніка Баранавіцкага РУБП «СПМК-3» аб'яднання «Брэстаблсельбуд»,

Кронду Пятра Валянцінавіча - начальніка ўпраўлення капітальнага будаўніцтва Івацэвіцкага райвыканкама,

Майсюка Мікалая Уладзіміравіча - начальніка АСП «БУ-32» РУБП «Будаўнічы трэст № 8»,

Макарэвіча Юрыя Мар'янавіча - начальніка БУ-100 АП «Будаўнічы трэст № 2», г.Пінск,

Марозава Уладзіміра Пятровіча - дырэктара ААТ «Брэсцкі камбінат будаўнічых матэрыялаў»,

Мазаля Васіля Аляксандравіча - начальніка РУБП «ПМК-17» аб'яднання «Брэстаблсельбуд»,

Парчука Аркадзя Мікалаевіча - намесніка генеральнага дырэктара аб'яднання «Брэстаблсельбуд»,

Харчанку Уладзіміра Віктаравіча - дырэктара філіяла БУ-172 ААТ «Будаўнічы трэст № 25», г.Баранавічы;

за шматгадовую добрасумленную службу, асабісты ўклад у арганізацыю работы па забеспячэнню правапарадку ў вобласці

Калатухіна Міхаіла Іванавіча - палкоўніка міліцыі, начальніка ўпраўлення ўнутраных спраў аблвыканкама;

за шматгадовую плённую працу і вялікі асабісты ўклад у аздараўленне і аказанне медыцынскай дапамогі дзецям вобласці

Пастаялка Людмілу Андрэеўну - галоўнага ўрача дзіцячай абласной бальніцы;

за шматгадовую добрасумленную працу і значны асабісты ўклад у развіццё газіфікацыі вобласці

Шалоніка Яўгена Аляксеевіча - галоўнага інжынера УП «Брэстаблгаз»;

за дасягненне высокіх вытворчых паказчыкаў і шматгадовую добрасумленную працу

Трухановіча Эдуарда Аляксандравіча - наладчыка тэхналагічнага абсталявання цэха № 1 РУВП «Брэсцкі электралямпавы завод»,

Ульчыка Васіля Уладзіміравіча - наладчыка тэхналагічнага абсталявання цэха № 8 РУВП «Брэсцкі электралямпавы завод»;

за шматгадовую добрасумленную працу ў галіне і значны асабісты ўклад у будаўніцтва сістэмы газіфікацыі г.Іванава і г.Пінска

Дзедзюка Леаніда Мікалаевіча - намесніка старшыні Іванаўскага райвыканкама,

Кірылюка Юрыя Іванавіча - старшага прараба філіяла № 3 ААТ «Белтрубаправодбуд»,

Краўчука Юрыя Фёдаравіча - слесара Кобрынскага раённага вытворчага ўпраўлення газавай гаспадаркі «Кобрынрайгаз»,

Люлькові́ча Уладзіміра Мікалаевіча - намесніка генеральнага дырэктара ВРУП «Брэстаблгаз»,

Сінкевіча Аляксандра Уладзіміравіча - галоўнага інжынера Пінскага раённага вытворчага ўпраўлення газавай гаспадаркі,

Ухналёва Уладзіміра Пятровіча - старшага прараба ўчастка № 2 г.Кобрына ААТ «Будгаз-Брэст»;

за шматгадовую добрасумленную працу, дасягненне высокіх вытворчых паказчыкаў і ў сувязі з прафесійным святам

Клімчука Канстанціна Рыгоравіча - слесара Брэсцкага міжраённага вытворчага ўпраўлення газавай гаспадаркі,

Раманоўскага Аляксандра Васільевіча - начальніка службы Баранавіцкага міжраённага вытворчага ўпраўлення газавай гаспадаркі;

за шматгадовую плённую працу ў сістэме адукацыі, вялікі асабісты ўклад у справу выхавання і навучання падрастаючага пакалення

Гірылюк Людмілу Міхайлаўну - дырэктара Люцінскай спецыяльнай школа-інтэрната Брэсцкага раёна,

Кулагу Аляксандру Георгіеўну - дырэктара Лунінецкага ліцэя.

Старшыня аблвыканкама В.Б.ДАЛГАЛЁЎ.

Ветэран узяў пяро

Радуюць частыя сустрэчы

Нядаўна сустрэўся з цудоўным чалавекам, ветэранам вайны і працы, маёрам у адстаўцы, кавалерам чатырох ордэнаў Чырвонай Зоркі, двух ордэнаў Айчыннай Вайны і 18 медалёў Аляксандрам Лучковым.

Разгаварыліся. Аляксандр Фёдаравіч успомніў франтавыя будні. У яго памяці ўсё захавалася да драбніц.

Вайну сустрэў у 17-гадовым узросце, дабравольцам пайшоў у Чырвоную Армію. У 1943 годзе скончыў Пензенскае мінамётнае вучылішча і быў накіраваны ў баявыя часці ў раён Арлоўска-Курскай дугі.

Трапіў якраз у самае пекла гэтай векапомнай бітвы. Яго адкамандзіравалі ў 348-ю стралковую дывізію. Прыняўшы пад камандаванне мінамётны ўзвод у 1172-м стралковым палку, адразу ўступіў у бой.

5 жніўня 1943 года нашы войскі вызвалілі Арол. Аляксандр Лучкоў быў у самым цэнтры гэтага змагання. Асабліва запомнілася яно з той прычыны, што ўпершыню за час Вялікай Айчыннай вайны краіна салютавала воінам, якія адбілі ў ворага Арол і Белгарад.

Летам 1944-га Аляксандр Фёдаравіч удзельнічаў у аперацыі «Баграціён», вынікам якой стала вызваленне Беларусі. Першым адбітым у ворага беларускім паселішчам стала вёска Меднаўка ў Гомельскай вобласці. 6-7 лістапада 1943 года часці 63-й арміі, у якой служыў лейтэнант Дучкоў, фарсіравалі правей Гомеля раку Сож і ўступілі на беларускую зямлю. Сваю першую баявую ўзнагароду - ордэн Чырвонай Зоркі - юны афіцэр атрымаў за паспяховую пераправу праз Сож.

Далей баявы шлях лейтэнанта-мінамётчыка ішоў праз Бабруйск, Чэрвень, Мінск, Стоўбцы, Ваўкавыск, Бераставіцу...

15 студзеня 1945 года нашы войскі прарвалі абарону праціўніка ў Польшчы, а ўжо праз 5 дзён 1172-і стралковы полк адным з першых перасёк граніцу Усходняй Прусіі.

Аляксандр Лучко ўдзельнічаў у штурме Берліна, а Дзень Перамогі сустрэў на рацэ Эльбе ў горадзе Гентчын.

Пасля заканчэння вайны Аляксандр Фёдаравіч служыў кадравым афіцэрам на розных пасадах. У 1962 годзе апынуўся ў Брэсце, адкуль у 1971-м звольніўся ў запас. Шэсць гадоў адпрацаваў ваенруком у СШ № 6 абласнога цэнтра, выхоўваючы будучых абаронцаў Айчыны, перадаючы свой багаты вопыт моладзі. Разам з жонкай Аляксандрай Мікіцічнай выгадавалі трох дзяцей.

І ў свае 77 гадоў ветэран выглядае бадзёрым, часта сустракаецца са школьнікамі, якія з вялікай цікавасцю слухаюць яго ўспаміны.

Сяргей ЛІСЮК,
падпалкоўнік запасу.

г.Брэст.

Да Дня беларускага пісьменства

З ПІНСКА - ПРАЗ ЗАСЛАЎЕ - У МСЦІСЛАЎ

2 верасня ў горадзе Мсціславе пройдзе традыцыйнае свята Дзень беларускага пісьменства. Ён будзе адзначацца ўжо ў восьмы раз, але ўпершыню завітае на Магілёўшчыну.

Як звычайна, за некалькі дзён да свята (29 жніўня) з Мінска ў Мсціслаў праз Слуцк, Старыя Дарогі, Бабруйск, Рагачоў, Слаўгарад, Чэрыкаў, Крычаў з благаславення Мітрапаліта Мінскага і Слуцкага Філарэта, Патрыяршага Экзарха ўсяе Беларусі рушыць экспедыцыя «Дарога да Святыняў» з Благадатным Агнём ад Гроба Гасподня. На шляху яе руху адбудуцца сустрэчы ўдзельнікаў экспедыцыі (пісьменнікаў, паэтаў, артыстаў, кампазітараў, вучоных, прадстаўнікоў дзяржаўных улад) з жыхарамі раёнаў. Завершыцца экспедыцыя 2 верасня ў Мсціславе літургіяй і хрэсным ходам, якімі ўрачыста адкрыецца Дзень беларускага пісьменства на Магілёўшчыне.

Як зазначыў старшыня Дзяржаўнага камітэта па друку Рэспублікі Беларусь Міхаіл Падгайны, паступова фальклорнае мерапрыемства пераўтварылася ў свята друку. А значыць, айчынная прэса, выдавецкія арганізацыі ёсць і будуць галоўнымі на гэтым свяце. Вакол іх і будзе разгортвацца сцэнарый, які напісала старшыня Саюза беларускіх пісьменнікаў Вольга Іпатава.

Фестываль беларускай кнігі і прэсы - вось галоўнае, дзеля чаго нас збірае Дзень пісьменства ў Мсціславе. Як звычайна, ён будзе цікавы, вясёлы, багаты на латарэйныя розыгрышы, гульні і падарункі. Фестываль пройдзе на цэнтральнай плошчы горада. Паралельна ў дзіцячым парку адбудзецца свята дзіцячай кнігі і прэсы «Скажы дзецям «Так!», дзе традыцыйна юныя «журналісты» выпусцяць «самую доўгую ў свеце газету».

Акрамя ж фестывалю, жыхары і госці горада ўбачаць мастацка-гістарычнае відовішча «Ад нашых дзён да часоў першаасветнікаў»; папрысутнічаюць на адкрыцці ў Мсціславе помніка аднаму з першых славянскіх друкароў, вучню Францыска Скарыны Пятру Мсціслаўцу; «пабадзяюцца» па кірмашы «Мсціслаўскі падворак»; убачаць музычны спектакль аб жыцці Еўфрасінні Полацкай «Спакуса»; адчуюць асалоду на гала-канцэрце майстроў мастацтва і на заканчэнне ўбачаць мсціслаўскае неба ў россвіце святочнага феерверку.

У якасці гасцей на свята завітаюць дэлегацыі з Расіі, Украіны, Малдовы, Чэхіі, Кіпра.

Звычайна гэтае свята фінансуецца Дзяржкамдрукам і мясцовымі ўладамі. Сёлета ўпершыню на падрыхтоўчыя да свята работы выдзеліў 180 мільёнаў рублёў Савет Міністраў Рэспублікі Беларусь.

Эстафета Дня пісьменства будзе перададзена ад Мсціслава Мірскаму замку.

На здымках: так праходзіла свята беларускага пісьменства ў Пінску ў пачатку верасня пазамінулага года.

Фота Міхаіла ЛІНКЕВІЧА.

1926 **2001**

СЁННЯ Ў ГАНЦАВІЧАХ АДБУДЗЕЦЦА ВЕЧАР-УСПАМІН, ПРЫСВЕЧАНЫ 75-ГОДДЗЮ З ДНЯ НАРАДЖЭННЯ ВАСІЛЯ ПРАСКУРАВА

«І НІКОЛІ НЕ СЦЕРЦІ ЗА САБОЮ СЛЯДЫ»

З Васілём Праскуравым я сустракаўся шмат разоў. Але ніколі не мог падумаць, што ён, здавалася, вечны аптыміст і жыццялюб, таленавіты творца і светлай душы чалавек, так рана пакіне мілы сэрцу палескі край, які моцна любіў і хораша апісваў, сваіх бясконца ўдзячных яму землякоў. Уяўляю, як парадаваліся б у гэтыя дні на схіле лета яго шматлікія калегі па пяры, надзейныя сябры, шматлікія прыхільнікі творчасці, прыехаўшы ў Ганцавічы на 75-гадовы юбілей жывога майстра слова, але... Васіль Фёдаравіч, шмат зрабіўшы на літаратурнай ніве, зноў вярнуўся да нас са сваімі цудоўнымі дакументальна-літаратурнымі творамі.

З першымі творамі публіцыстыкі цяпер ужо добра вядомага ўсім журналіста і пісьменніка, лаўрэата Дзяржаўнай прэміі, заслужанага дзеяча культуры Беларусі Васіля Праскурава аўтар гэтых радкоў пазнаёміўся на старонках рэспубліканскай газеты «Звязда».

А сталася так, што за ўдзел у конкурсе газеты «Звязда» і Белсаўпрофа на лепшае апавяданне, нарыс і фотаздымак у гонар 100-годдзя з дня нараджэння У.І.Леніна нам абодвум была прысуджана другая прэмія (па 150 рублёў) - мне за нарыс «Кароль кавальскай справы», яму - за «Сонца ў зеніце». Неўзабаве я пачаў працаваць у старэйшай беларускай газеце ўласным карэспандэнтам па Брэсцкай вобласці. І гэтая шчаслівая акалічнасць наблізіла наша знаёмства.

На ўсё жыццё запомніліся крокі насустрач гэтага высокага ростам, з шырокімі плячамі чалавека з працягнутай для прывітання рукой, надзвычай прыязная ўсмешка, цёплыя словы радасці ад сустрэчы ў невялічкім рэдактарскім кабінеце раённай газеты «Савецкае Палессе» ў Ганцавічах. Неўзабаве ён прапанаваў гарачы чай і тут жа, пры адчыненых дзвярах, пачалася наша гамонка пра самае запаветнае ў такіх выпадках - газету, творчасць журналіста, агульных знаёмых і сяброў. І, канечне ж, - пра пераможцаў конкурсу, праведзенага «Звяздой» і Белсаўпрофам. І хаця Васіль Фёдаравіч быў намнога старэйшы, з ім адчуваў сябе на роўных (усё ж парадніла другая прэмія!), хаця і не гаварылі нікому тады, ні пазней пра гэта.

І ўсё ж калі Васіль Праскураў пачаў выдаваць адну за адной свае кнігі нарысаў, зразумеў: ніякі асобны поспех не павінен заставацца для пачынаючага творцы падставай для самарэкламы і самазадавальнення. Стрыжань любога творчага поспеху і важкага выніку ў ім - бясконцая самаахвярная праца, грамадзянская сумленнасць і адказнасць перад самім сабой, людзьмі і часам. А працаваць, паказваць для іншых добры прыклад Васіль Праскураў умеў!

З успамінаў Надзвычайнага і Паўнамоцнага пасла Рэспублікі Беларусь у КНР Уладзіміра Русакевіча:

- Імя і незабыўны вобраз Васіля Фёдаравіча Праскурава мне блізкія не толькі як аднаму з былых кіраўнікоў Ганцавіцкага раёна. Змалку я ведаў яго і называў дзядзькам Васілём, укладваючы ў гэты зваротак прыязнасць і глыбокую павагу да яго.

Некалькі апошніх гадоў мы жылі па-суседску: дамы нашы стаялі насупраць, праз вуліцу. Дапазна ў ягоным акне гарэла святло: пісьменнік працаваў, не шкадуючы сябе. Але нават вечарамі і начамі яму не заўсёды ўдавалася пабыць у адзіноце. Меў вельмі многа сяброў, вельмі многія прыходзілі і прыязджалі да яго параіцца, папрасіць дапамогі. Хата нязменна прывячала таго, што нарадзіла сярод удзячных гасцей устойлівы выраз: шчодры, як Праскураў. Ды не толькі хата, бо ў сваім рэдактарскім кабінеце Васіль Фёдаравіч не проста прымаў наведвальніка, а і частаваў адмысловым чаем, балазе палескія лясы зрабілі яго сапраўдным гурманам. За чаем ля напаленай грубкі, як ля вогнішча з лесарубамі, леснікамі, паляўнічымі, гаворка станавілася нязмушанай, шчырай. Паляванне ён таксама любіў як нагоду сустрэцца з сябрамі, прыглядзецца да новых людзей, паслухаць іх. А то і на вуліцы нярэдка запынялася, распытваў знаёмага ці незнаёмага, але цікавага чалавека.

Так, сапраўды, Васіль Праскураў быў вялікім Чалавекалюбам. А веданню народнага жыцця і людскіх нораваў, і валоданню мастацкім словам, як сцвярджае той жа Уладзімір Русакевіч, ён вучыўся ў Якуба Коласа. Аб гэтым пераканаўся, калі ён, Васіль Фёдаравіч, неяк запрасіў нас, брэсцкіх пісьменнікаў, на адкрыццё коласаўскага музея ў Люсіне. З ягонага выступу на ўрачыстай вечарыне вынікала, што з дзіцячых гадоў ён захапляўся творамі Якуба Коласа, а калі пераехаў у Ганцавіцкі раён, часта бываў у палескай вёсцы, дзе будучы класік беларускай літаратуры пачынаў сваю працу настаўнікам, сустракаўся з яго вучнямі, пісаў аб гэтым у сваіх нарысах. Відаць, шмат зрабіла для фарміравання яго як творчай асобы і асабістая сустрэча з Якубам Коласам. І на шматлікіх сустрэчах з чытачамі, і на старонках многіх выданняў Васіль Праскураў з прыемнасцю згадваў: «Хіба ж забудзецца калі-небудзь ціхі сялянскі голас гэтага на дзіва простага і сардэчнага чалавека, перад якім мне, учарашняму вайскоўцу, хацелася стаць навыцяжку: - Дык ты, кажаш, з Ганцавіч... Садзіся, братка, бліжэй садзіся... Ну, як там Люсіна?.. Міхаіл Занька яшчэ жыве?..».

Нам, маладым, вельмі добра пачуваўся ў той памятны дзень сярод трох «літаратурных кітоў» - ужо прызнанага нарысіста Васіля Праскурава, крытыка Уладзіміра Калесніка з Брэста, украінскага паэта і празаіка Пятра Маха з Луцка. На сустрэчу з маладых прыехалі Віктар Гардзей, Зінаіда Дудзюк, Ніна Мацяш, Алесь Каско, Мікола Пракаповіч, Алег Мінкін, Мікола Трафімчук, з яго блізкіх сяброў - старшыня калгаса імя Кірава Міхаіл Кунцэвіч. Апошні з іх пазней скажа: «Ставіўся ён беражліва і да свайго, і да чужога - гаспадар быў сапраўдны. Інтэлігент і селянін адначасова. Дома ў яго - хата, як чысты звон, дочкі разумныя да працавітыя, сад дагледжаны, агарод багаты, жыўнасць усялякая ў двары. Ды не вельмі любіў гаварыць пра сваё - усё больш пра грамадскае».

Шмат намаганняў прыклаў ён, Васіль Праскураў, каб не толькі стварыць і ўрачыста адкрыць школьны музей, але і гасцінна, палюдску сустрэць сваіх сяброў. У другой палове дня, пад вечар, пасля сустрэчы з вучнямі і настаўнікамі, памятаецца, усе мы адразу паехалі пад Целяшоў дуб- магутныя маладыя, па-майстэрску апетыя Якубам Коласам. Тут жа быў засланы доўгі святочны стол, але ніхто не спяшаўся за яго - усіх зачаравала прырода, наваколле, пад якім велічна ўзвышалася магутнае дрэва, пад якім у 1902-1903 гадах любіў адпачываць яшчэ мала каму вядомы будучы пясняр беларускага народа. Напамін аб гэтым стварае адмысловы настрой. Такім адухоўленым, шчаслівым, гаварлівым, як тут, у коле самых блізкіх сяброў, я больш Васіля Праскурава ніколі не бачыў. Аб гэтай сустрэчы яшчэ доўга будзе напамінаць і фотаздымак, змешчаны на старонках апошняй кнігі пісьменніка «Наўсцяж вясковай вуліцы» (Брэст, упраўленне інфармацыі аблвыканкама, 1995, 249 стар.) з подпісам «У дуброве паблізу Люсіна пад час свята паэзіі Я.Коласа».

З прадмовы да кнігі сакратара Брэсцкага абласнога аддзялення Саюза беларускіх пісьменнікаў Алеся Каско:

Ён вучыўся ў Якуба Коласа.

«Нарадзіўся я 25 жніўня 1926 года ў вёсцы Нягоціна Дубровенскага раёна Віцебскай вобласці ў сялянскай сям'і. Бацька мой, Фёдар Карпавіч, працаваў леснікам, маці, Санклета Максімаўна, хадзіла ўнаймы, бо сваёй зямлі бацькі не мелі. Справа ў тым, што бацька быў трынаццатым па ліку дзіцём у сям'і, а маці - шостым. Да калектывізацыі бацькі вымушаны былі парабкаваць у заможных сялян. З расказаў маці ведаю, што нарадзіла яна мяне ў полі, калі жала ў гаспадара авёс.

У 1929 годзе бацькі ўступілі ў калгас. У сям'і нас было пяцёра дзяцей. Я - самы меншы, адзіны сын. У 1934 годзе пайшоў вучыцца ў Нягоцінскую пачатковую школу, пасля заканчэння якой працягваў вучобу ў Святошыцкай няпоўнасярэдняй школе. Святошыцы знаходзіліся за сем вёрст ад нашай вёскі, і мы, вучні, штодня хадзілі ў школу - туды і назад - пехатою (можа, таму і вучыліся вельмі добра).

За два дні да пачатку Вялікай Айчыннай вайны я скончыў сем класаў Святошыцкай НСШ. Больш вучыцца ў дзённай школе мне не давялося. У перыяд фашысцкай акупацыі жыў разам з маці, бабуляй і сёстрамі ў сваёй роднай вёсцы. Усе працавалі, каб выжыць, на сельскай гаспадарцы. Аб гэтым пакутлівым часе ў кароткай біяграфіі не раскажаш. Бацька памёр яшчэ ў пачатку вайны, і нашай сям'і, як і ўсім аднавяскоўцам, удосталь прыйшлося зведаць і голаду, і холаду.

У 1945 годзе быў прызваны ў Савецкую Армію. Пяць з паловай гадоў служыў у Цэнтральнай групе войск - спачатку ў Венгрыі, а потым у Аўстрыі. Пасля дэмабілізацыі прыехаў дамоў. Маці і бабуля к гэтаму часу памерлі, сёстры павыходзілі замуж. Я прыпыніўся ў старэйшай сястры, якая працавала ў Ганцавічах настаўніцай. Уладкаваўся на работу ў мясцовы райспажыўсаюз. На працягу сямі гадоў працаваў старшынёй сельпо, загадчыкам гандлёвага аддзела, старшынёй райспажыўсаюза. Адначасова скончыў сярэднюю школу рабочай моладзі, экстэрнам - Брэсцкую гандлёва-кааперацыйную школу. Аднак усё жыццё хацеў стаць журналістам. Таму настойліва прасіў кіраўніцтва раёна адпусціць мяне ра работу ў рэдакцыю мясцовай газеты «Сялянская праўда». Просьбу ўважылі. Паступіў у Беларускі дзяржаўны універсітэт на факультэт журналістыкі (завочнае аддзяленне). Скончыў. І вось ужо 26-ы год працую журналістам, семнаццаць з іх рэдагую ганцавіцкую раённую газету «Савецкае Палессе».

Жанаты. Жонка, Лідзія Сцяпанаўна, працуе дырэктарам аптовай базы. Маю чацвёра дзяцей - чатырох дачок: журналістку, урача, настаўніцу і школьніцу. Член КПСС. Узнагароджаны чатырма медалямі СССР, дзвюма Ганаровымі граматамі Вярхоўнага Савета БССР. Заслужаны дзеяч культуры Беларускай ССР, лаўрэат прэміі Саюза журналістаў СССР.

Вельмі люблю пісаць. Проста не магу жыць без гэтага. Некаторыя кнігі маіх нарысаў (асабліва «Людзі-суседзі», «Пакажы чалавеку дарогу») добра былі сустрэты крытыкай. Што я сам думаю аб іх? Прызнаюся шчыра, як на споведзі: усё гэта толькі трэніровачныя ўзоры той вышыўкі, якую я хачу, якую павінен зрабіць. Не напісаць, а вышыць на паперы».

(З аўтабіяграфіі, напісанай перад уступленнем у Саюз пісьменнікаў БССР, у які Васіля Праскурава прынялі ў пачатку 1987 года).

І ў нашых продкаў!..

Пра што б ні пісаў Васіль Праскураў - пра дзяцей ці сталых людзей, пра поле ці балота, пра жыта ці асаку, - ён пісаў узнёсла і натхнёна, з вялікай шчырасцю і любоўю.

Віктар ГАРДЗЕЙ.

- «Апошняя наша сустрэча прыпала на халаднаватую восень 1986-га. Тады, нягледзячы на цяжкую хваробу, балазе пра яе не падазраваў і казаў як пра звычайную прастуду горла. Яму толькі споўнілася шэсцьдзесят. Яго чарговая кніга «Пакланіся зямлі-карміцельцы», а заадно і ўся шматгадовая творчая праца яе нарысіста была адзначана Дзяржаўнай прэміяй імя П.Лепяшынскага. Апрача таго, ён рыхтаваўся да ўступлення ў Саюз пісьменнікаў, чакаў выкліку ў Мінск, радаваўся і крышачку хваляваўся: як шаноўныя прафесіяналы, члены прэзідыума, паставяцца да яго, журналіста, рэдактара раённай газеты? Сціпласць праяўлялася і тут. У пісьменніцкую сям'ю Васіль Фёдаравіч марыў увайсці аўтарам мастацкай прозы, пра што найперш гаварыў у той раз, прымаючы мяне з групай кіношнікаў абласнога тэлебачання ў сваім гасцінным драўляным доме ў Ганцавічах. Паказваў рукапіс аповесці, над якой працаваў і якую трымаў на стале, вымаў з шуфляды і парадкаваў чарговыя чарнавыя аркушы апавяданняў. Потым, седзячы перад грубкаю і падкладваючы ў яе стрункія бярозавыя паленні, прамовіў літаральна наступнае: «Мне, *прызнацца, апошнім часам неяк вельмі лёгка пішацца...».*

Членам Саюза пісьменнікаў Беларусі Васіль Праскураў стаў незабаве, у самым пачатку 1987 года. Але кнігі прозы зрабіць уласнаручна не паспеў: у маі таго ж года яго не стала. Толькі зараз, напярэдадні новага юбілею пісьменніка, жаданая, але не здзейсненая ім кніга ідзе да чытача».

З дня яе выхаду (як хутка бяжыць час!) мінула ўжо шэсць гадоў. І шчыры дзякуй яе ўкладальнікам - Алесю Каско, Лідзіі Праскуравай (удаве пісьменніка) і Георгію Тамашэвічу, што ў наш нялёгкі час змаглі сабраць і данесці да чытачоў 3-тысячным тыражом цікавую, патрэбную людзям кнігу, у якой змешчаны аповесць, апавяданні, нарысы і дакументальныя матэрыялы, што дагэтуль амаль нідзе не друкаваліся.

А тады, пад Целяшовым дубам, ніхто і падумаць не мог, што Васіль Праскураў так хутка пакіне нас. Ён шмат жартаваў, успамінаў аб чым гаварылі жартам і ўсур'ёз вяскоўцы пра Якуба Коласа, сардэчна запрашаў усіх за стол, наліваў чаркі, гаварыў тост і раіў іншым рабіць тое ж самае. Вельмі шкадую, што не вёў на той час свой дарожны сшытак, не занатаваў найбольш цікавыя думкі, выказванні старэйшых творцаў. І ўсё ж у памяці на ўсё жыццё засталіся дружалюбны, усмешлівы твар, жэсты яго руплівых рук, душэўнае цяпло, што і цяпер саграват сэрца.

Памятаю, як Уладзімір Калеснік паўтараў пры той ці іншай нагодзе, што найпершая задача пісьменніка-дакументаліста не паэтызаваць, а даследаваць жыццёвыя працэсы. Але спалучыўшы ўчэпістасць журналіста з эмацыянальнасцю паэта, ён сказаў новае слова. Рамантычную быль пра жорава, які перазімаваўшы пад чулым доглядам леснікавай дачкі Надзейкі, стаў важаком і прывёў да дзяўчынкі па дарозе ў вырай свой жураўліны ключ, аўтар паставіў у кантэкст надзённых праблем сучаснасці.

Маналог кандыдата філалагічных навук, заслужанага работніка вышэйшай школы Беларускай ССР, лаўрэата Дзяржаўнай прэміі БССР імя Якуба Коласа, пісьменніка Уладзіміра Калесніка:

- Зямля ў Праскурава - скразны паэтычны вобраз: яна, як у казках, жывая істота, маці-карміцелька: «Пад белаю коўдраю спіць, адпачывае, набіраецца сілы родная зямля, каб вясною сваімі грудзьмі ўскарміць добры ўраджай».

У прозе Васіля Праскурава моцна адчуваецца колішняя школа паэта. Паэтычнасць яго нарысаў, лірызм у пейзажах і апісаннях, адкрытасць аўтарскай эстэтычнай ацэнкі складаюць адметную рысу стылю. Узважваючы эстэтычныя здабыткі і пралікі дакументальнай прозы Праскурава, прыгадваеш вядомы афарызм пра тое, як часта недахопы бываюць працягам станоўчых рысаў. Перабор меры ў паэтызацыі нярэдка прыводзіць да пэўнай дэкларацыйнасці, саладжавасці, што непазбежна паслабляе праблемнасць і канфліктнасць твораў. Праўда, ёсць у апошняй кнізе В.Праскурава «Людзі-суседзі» творы, якія расказваюць пра вострую класавую барацьбу, пра канфлікты амаль дэтэктыўныя - кулацкія стрэлы з-за вугла, падкінутыя пагрозлівыя запіскі, пра цяжкасці і нягоды, ад якіх сівелі людзі, але ўсё гэта памяшчаецца ў мінулае.

Аднак жа лепшыя нарысы Васіля Праскурава хочацца паставіць на адной паліцы з вядомаю кнігай Веры Палтаран «Дзівасіл». Ён таксама імкнецца дасягнуць таго сінтэзу лірыкі з драматычным бачаннем свету, які ў жыцці сведчыць пра паўнакроўнасць працякання жыццёвых працэсаў, а ў мастацкіх творах - пра гуманістычную сілу пачуццяў, жыццёвасць думак, адным словам - талент.

Яго талент - ад Бога, ад захаплення жыццём, зямлёй-карміцелькай, ад людзей, што шчыравалі на ёй. Шмат разоў, працуючы ў «Звяздзе» ўласным карэспандэнтам, даводзілася ўжо ў звычайныя будні прыязджаць у Ганцавіцкі раён. І ніколі, ні разу не мінаў аднапавярховы драўляны дамок з невялічкім ганкам, у якім размяшчалася рэдакцыя раённай газеты «Савецкае Палессе». Аднойчы, у самы пік жніва, неабходна было напісаць крытычны рэйдавы матэрыял, тэрмінова па правадах перадаць яго ў Мінск. У райкаме партыі колішні першы сакратар Мікалай Гвай «замацаваў» за мной Васіля Праскурава, параіў нам абодвум «сабраць аб'ектыўны матэрыял, бо як-ніяк, а «Звязда» - орган ЦК...». І вось наш «УАЗзік» імчыць з калгаса ў калгас - сустракаемся з кіраўнікамі, спецыялістамі, простымі хлебаробамі. Трэба было бачыць, як радаваўся Васіль Фёдаравіч гэтым сустрэчам з людзьмі, вынікам іх працы на шырокай калгаснай ніве, асабліва на збожжатаках.

- А ты ж толькі зірні, Мікола, як родзіць ганцавіцкая зямля-карміцелька, які ўраджай! - зачарпнуўшы лодачкай шырокіх далоняў рук прыгаршчы залацістага зерня, узрушана гаварыў Васіль Фёдаравіч, і мне рабілася няёмка за ранейшы намер напісаць крытычны матэрыял менавіта з гэтага, «праскураўскага» раёна.

Так, ён умеў заўважаць самае светлае, добрае, вартае захаплення ў нашым складаным жыцці, запальваць суразмоўцу аптымізмам, верай у лепшае. Але адначасова глыбока і пакутліва, адзін на адзін з аркушам паперы ў сваім прыціхлым на ўсю ноч драўляным доме, асэнсоўваў вытокі болю і крыўды чалавечай, незажываючых душэўных ран, для якіх адкрыта кожнае сэрца.

Ужо значна пазней, калі Васіль Праскураў пайшоў ад нас на вечны спакой, нечакана для сябе адкрыў яго ўрокі, вартыя таго, каб задумацца над сэнсам кожнага з іх, зрабіць набыткам высокага прафесіяналізму, грамадзянскай сумленнасці і адказнасці за сваю працу, усіх працаўнікоў пяра новага XXI стагоддзя.

УРОК ПЕРШЫ: не плюй у крыніцу, з якой можна напіцца. У першую чаргу ён датычыць тых нашых калег па пяры, якія ў россвіце фізічных і творчых сіл у апошні час без належнага асэнсавання брудам паліваюць мінулае і нашу рэчаіснасць, не заўважаюць у ёй нічога станоўчага, здрадзілі духоўным каштоўнасцям, якія на працягу многіх стагоддзяў адкладаліся ў нетрах жыцця беларускага народа.

УРОК ДРУГІ: шануй бліжняга, як самога сябе. Пра гэты біблейскі выраз, на вялікі жаль, забываюцца асобныя нашы калегі. Не-не, ды і здараюцца прыкрыя выпадкі, калі, забыўшыся пра сціпласць і элементарную прыстойнасць, неабходнасць строгага самааналізу ўласнай творчасці і паводзін, пачынаюць ачарняць сваіх калег.

УРОК ТРЭЦІ: вялікае шчасце ўмець марыць, але яшчэ лепш - навучыць марыць іншых людзей. Як слушна заўважыў Уладзімір Калеснік, заклапочаныя і добразычлівыя нарысы Васіля Праскурава адкрыта нясуць гуманістычную службу, чым падвышаюць якасць грамадскіх ацэнак паводзін і спраў, становяцца маральнымі стымулятарамі, сцвярджаюць ідэал чалавека, акрыленага стваральнай дзейнасцю, змагара за абнаўленне старажытнай зямлі.

Не з разбуральным, а са стваральным словам павінен ісці ў народ творца новага XXI стагоддзя, што і словам, і справай, і нават марай абнаўляючы наш беларускі край - край экзотыкі, светлай явы і вялікіх перспектыў. Гэта запавет нашага таленавітага земляка.

У творах журналіста і пісьменніка, бацькі чатырох дачок, шмат народных паданняў, дасціпных прыказак, прымавак і жартаў, а яго нарыс «Надзейка», як сцвярджае ўсё той жа Уладзімір Калеснік, «гучыць чыста і хораша, як паэма».

Як паэма - і яго ўсё свядомае жыццё, неадрыўнай часткай якога да апошніх дзён з'яўляліся напружаная творчая праца, клопат аб сваёй сям'і. Спачатку, як сумленны творца-пачатковец, Васіль Праскураў настойліва вучыўся ў Якуба Коласа, потым, як ужо сталы сумленны і ўдзячны грамадзянін, - у нашых продкаў. Гэты збег абставін, важных для творчага росту акалічнасцей, і стаў асновай яго творчых здабыткаў, нараджэння сапраўднага майстра слова, якому 25 жніўня споўнілася б 75.

Матэрыял падрыхтаваў Мікола ПАНАСЮК.

На здымку: заслужаны дзеяч культуры Беларускай ССР, лаўрэат прэміі Саюза журналістаў СССР, рэдактар ганцавіцкай раённай газеты «Савецкае Палессе» Васіль Праскураў у адной з палескіх вёсак.

КУЛЬТУРА

Выпуск № 6(72)

Фестывалі

Сустрэнемся ля Белай вежы

Для аматараў высокага мастацтва верасень абяцае быць месяцам надзвычай шчодрым. Расія, Румынія, Славакія, Турцыя, ЗША, Украіна, Латвія, Польшча, Арменія, Францыя, Італія, Германія, Японія, Беларусь. Драматычныя і лялечныя тэатры згаданых краін будуць удзельнічаць у VI Міжнародным фестывалі тэатральнага мастацтва «Белая вежа», які пройдзе ў Брэсце з 11 па 15 верасня і стане адметнай падзеяй у культурным жыцці рэспублікі.

Праграма фестывалю мае быць вельмі насычанай: штодня ў вялікай і малой залах тэатра драмы і музыкі, на сцэне тэатра лялек маркуецца даваць па 2-3 спектаклі. Але нават пры такім раскладзе фестывальная афіша не змагла ўвабраць усіх жадаючых пазмагацца за прыхільнасць Мельпамены. Як распавёў у аўторак падчас сустрэчы арганізатараў з журналістамі дырэктар тэатра драмы і музыкі Аляксандр Козак, прыкладна гэткай жа колькасці давялося адмовіць.

Перад журы, якое ўзначаліць народная артыстка Рэспублікі Беларусь, член Савета Рэспублікі Святлана Акружная паўстануць і калектывы, што вызначаюць сённяшні творчы стан дзяржаў, і навічкі. Традыцыйнае прадстаўленне ля сцэнаў Камянецкае вежы ў аўторак увечары наладзіць Віцебскі акадэмічны драматычны тэатр імя Якуба Коласа п'есай паводле коласаўскіх твораў «Зямля». Адкрые ж свята тэатральна-музычнае дзейства на вуліцы Леніна і спектакль уладальніка Гран-пры і V фестывалю - мінскага нацыянальнага акадэмічнага тэатра імя Янкі Купалы - «Чорная панна Нясвіжа» па п'есе Аляксея Дударава ў вялікай зале тэатра драмы.

Славацкі тэатр прывязе ўласную пастаноўку: п'есу «Б'янка Брасэлі - жанчына з дзвюма галавамі» гледачы будуць назіраць у шатры. Зразумела, трапяць туды няміногія. Затое ілюзія кожны жадаючы зможа паглядзець спектакль кіеўскага эксперыментальнага тэатра «Паміж небам і зямлёй», які адбудзецца ў пятніцу а 22 гадзіне на плошчы Леніна. Моднага маскоўскі «Тэатр Месяца» пад кіраўніцтвам Сяргея Прахапава прывязе спектакль «Стары новы Фауст» з Мікітам Высоцкім - не зусім традыцыйную канцэпцыю «Фаўста», у якім галоўную ролю іграе Анатоль Рамашэвіч, пастаноўка прысвечана памяці таленавітага акцёра, што загінуў на пятнаццатым шоў з жыцця. Брэстаўчане на суд журы вынесуць «Саламею Русецкую» - па п'есе Сяргея Кавалёва. Дарэчы, гэты новы спектакль нашай трупы ўжо паспеў атрымаць залаты дыплом на нядаўнім міжнародным фестывалі ў Турцыі.

Словам, тэатралы расчараваны не будуць. Білеты на прагляды набыць можна ўжо цяпер у грамадскіх распаўсюджвальнікаў, у тэатральных касах яны з'явяцца напрыканцы жніўня.

Ірына АРЛОВА.

Усе зоркі - да нас

22-26 верасня Брэст чарговым разам расчыніць дзверы для беларускага кінематаграфіста: у горадзе над Бугам мае адбыцца III Нацыянальны фестываль беларускіх фільмаў. Нагадаем, аматараў кіно ён збірае праз год.

Заснавальнікі фэсту - Міністэрства культуры, грамадскае аб'яднанне «Беларускі саюз кінематаграфістаў», нацыянальная кінастудыя «Беларусьфільм» і дзяржтэлерадыёкампанія, а сама Брэсцкія аблвыканкам і гарадскі выканкамы - гэтым самым дбаюць аб павышэнні ролі нацыянальнага кінематографа ў сацыяльна-культурным жыцці грамадства, захаванні і развіцці традыцый нацыянальнага кінамастацтва, аднаўленні адзінай кінавідэапрасторы. Нарэшце, усталява такога кшталту імпрэза - гэта і пашырэнне міжнародных прафесійных кантактаў творцаў, і ланка сучаснага стану гэтага, стымуляванне творчых пошукаў, выяўленне новых імёнаў, падтрымка навагорскіх карцін і, зразумела ж, іх шлях да гледача.

На кінафестывалі будуць прадстаўлены ігравыя, дакументальныя, навукова-папулярныя, анімацыйныя, тэлевізійныя і відэафільмы, створаныя на працягу 1999-2000 гадоў на нацыянальных кінастудыях «Беларусьфільм» і тэлерадыёкампаніі РБ, рэспубліканскім прадпрыемстве «Беларускі відэацэнтр», аб'яднанні «Тэлефільм» і недзяржаўных кінастудыях.

Акрамя асноўнай фестывальнай залы - кінатэатра «Беларусь», - па добрай традыцыі гледачоў Брэста на прагляд кіно запросяць іншыя кінатэатры горада. У брэсцкім кінатэатры «Мір» будзе наладжаны рэтраспектыўны паказ фільмаў лаўрэатаў міжнародных кінафестываляў пад рубрыкай «Беларусьфільм - дзецям». Сюды ж многім пашчасціць завітаць на вечары памяці майстроў беларускага кіно - народнага артыста Беларусі Віктара Турава і народнага артыста Расіі акцёра Мікалая Яроменкі. І, пэўна ж, не прайдуць незаўважанымі сустрэчы «Зоркі расійскага кіно ў беларускіх фільмах» і прэм'еры тамтэйшых мастацкіх стужак «Прыходзь на мяне паглядзець» (А.Якоўлеў і М.Аграновіч), «Падары мне святло месяца» (Д.Астрахан).

Журы фестывалю з найаўтарытэтных майстроў кіно і іншых дзеячаў культуры сёлета ўзначаліць старшыня Саюза кінематаграфістаў Літвы кінарэжысёр Гіціс Лукшас. Галоўны прыз - «Крыштальны бусел» - кампетэнтная камісія прысудзіць за лепшае ўвасабленне нацыянальнай тэмы. Акрамя таго, лаўрэаты вызначацца ў 11 намінацыях.

Арганізатары фестывалю абяцаюць кошт білетаў на прагляды трымаць у разумных межах.

Ірына САЙЧУК.

Выставы

Падарунак брэстаўчанам ад юбіляра-мастака

У 30 гадоў жыццё ўдаваеш. У 60 пра жыццё ведаеш. Менавіта гэта дае ўсвядоміць выстава, што адкрылася ў Брэсце да юбілею мастака Юрыя Татарнікава.

Кавалачкі застылай у алеі рачнай часці - гэта роздум. Над сабой. Над часам. Дворык дзяцінства сярод абшарпаных сцен. Утульнасцю і любоўю вее ад малярства старасвецкага для чалавека жытла. Знявечанае гусеніцамі танка жытнёвае поле. Успамін аб тым, чаго не бачыў. Але з тым нарадзіўся і мусіў жыць. Прывабны тутэйшы краявід. Бачым яго вачыма Татарнікава-старэйшага і адчуваем не запаланае прыродай, але найперш стомленасць ад мітуслівай рэчаіснасці.

Зразумела, не ўсе з 60 прадстаўленых на выставе работ належаць кожнаму пэндзлю. Часам навяжа жорсткую ноту творцу-мужчыны згладжвае па-жаночы пяшчотная рука жонкі мастака Валянціны. Нязорныя абрысы як акварэлі, ахутаныя лёгкім паветрам, змушаюць згадваць аб светлых хвілінах жыцця. Светлы ў іх нават сум. Пэўна, гэтак жа адзначалі наведвальнікі выставы, пакідаючы ў кнізе вадгукаў свае ўражанні.

Ірына АРЛОВА.

Мінулае і сучаснае

У гасцях - удзячныя родзічы Элізы Ажэшка

З вёскай Людвінова Драгічынскага раёна цесна звязана імя выдатнай польскай пісьменніцы-дэмакраткі Элізы Ажэшка. Тут яна правяла шмат гадоў сваёй маладосці, тут пазнаёмілася з жыццём беларускага народа, тут пачала літаратурную творчасць.

Элізу ўразіла чароўная прыгажосць палескіх лясоў і балот, маляўнічасць беларускіх вёсак. Прыйшоўся ёй даспадобы і дом у Людвінове. Праўда, ён быў драўляны, але акуратна выбелены, прасторны і выгодны. Эліза любіла выходзіць на ганак з калонамі, з якога можна было прайсці ў каштанавую алею. Далей знаходзіліся вялікі сад і парк з маляўнічымі альтанкамі і ставам...

Шмат гадоў мінула. Але імя пісьменніцы шануецца ў вёсцы. У гэтым з удзячнасцю ўпэўніліся і яе родзічы Ірына і Віктар Ажэшкі, якія наведалі Драгічыншчыну, прыехаўшы з-пад польскага Гданьска.

- Па праўдзе кажучы, - дзяліцца думкамі Віктар, - ехалі мы ў Беларусь з нейкай трывогай і няўпэўненасцю. Да гэтай паездкі даводзілася чуць, што палякаў у вашых мясцінах не асабліва любяць. У нас захаваўся артыкул адной з польскіх газет, аўтарка якога яшчэ ў 1966 годзе напісала, што ні пра Элізу Ажэшка, ні ўвогуле пра гэты род нават у самім Людвінове даўно ўжо ніхто не памятае. Але на справе аказалася ўсё не так. Мы заехалі ў вёску і прыпыніліся ля сціплай хаты, на якой вісела шыльда з надпісам: «вул. Э.Ажэшкі». Рашыліся ўвайсці ў дом. І вачам не паверылі. Гаспадыня Еўдакія Пятроўна Прыбыш, расказаўшы шмат чаго, падарыла нам адну з кніг сваёй сямейнай бібліятэкі. То была кніга Элізы Ажэшкі «Над Нёманам».

Пазней мы пабывалі і ў бібліятэцы ў горадзе Драгічыне, дзе нам паказалі шмат унікальных матэрыялаў пра жыццё Элізы.

Жонка Віктара Ірына шчыра гаварыла, што «мы мелі магчымасць асабіста пераканацца - нягледзячы на матэрыяльныя праблемы, у вашых мясцінах жывуць людзі з надзвычай высокай духоўнай культурай. Для нас гэта таксама стала вельмі значным адкрыццём».

У гэтым Ажэшкаў упэўніла і наведванне суседняга Закозаля, дзе калісьці жыў адзін з іх продкаў. «Калі ехалі сюды, - гаварылі яны, - думалася, што гістарычны асяродак знішчаны, у руінах. Але на сваю радасць, убачылі іншае: усё з той мінуўшчыны, што можна было дагледзець і захаваць, утрымліваецца ў добрым парадку...».

На здымку: Ірына і Віктар Ажэшкі разам з кіраўніком Драгічынскай цэнтральнай раённай бібліятэкі Зінаідай Жыткевіч (справа) і Зояй Гедзька (злева) разглядаюць сабраныя матэрыялы аб нашай славутай зямлячцы і яе родзічах.

Фота Сцяпана СУПРУНА.

Нешта тут не так

Як зрушыць з месца цяжкі воз

I. Кавалачак украдзенага лета

Звыш 30 гадоў назад на заходняй ускраіне вёскі Ямічна, што ў Баранавіцкім раёне, пачала забудоўвацца яшчэ адна вуліца - Цэнтральная. Сёння яе не пазнаць - вабяць вока адна ў адну сасновыя дыхтоўныя хаты, кветнікі наўсцяж плотаў аж да перасячэння з магістральнай шашой Брэст-Масква. Пару гадоў таму вуліцу заасфальтавалі, і яна адразу стала любімым месцам гульняў не толькі для мясцовых дзяўчынак і хлопчыкаў, але і падлеткаў - унукаў, якія прыязджаюць сюды кожнае лета на адпачынак да бабуль і дзядуль. Хто іграе ў класікі, хто катаецца на веласіпедзе, хто проста гойсае басанож. А мясціны тут дзівосныя: вакол сасновы лес, дзе заўжды поўна грыбоў і ягад, чыстае паветра, смачныя дары садоў і агародаў.

Дык чаму ж вуліца, а не клуб і бібліятэка стала любімым месцам збору мясцовай дзятвы? Усё вельмі проста. Абедзве ўстановы культуры і адпачынку знаходзяцца пад адным дахам, але і тут, і там зараз вісяць замкі. Праўда, на дзвярах бібліятэкі толькі з сёлетняй вясны. Яе нядаўні загадчык з'ехаў на пастаяннае жыхарства ў Баранавічы.

II. Меркаванні-сумненні

У свой час аўтар гэтых радкоў быў сведкам таго, як клуб у вёсцы Ямічна прыцягваў на адпачынак моладзь з усіх навакольных вёсак. Сюды часта прыязджалі самадзейныя артысты буйных прамысловых прадпрыемстваў з Баранавічаў, праходзілі конкурсы-агляды школьных хораў раёна. І вось зараз - поўнае запусценне і ніякага прасвету ў канцы тунелю. Дык, можа, гэта прыкмета нашага імклівага часу? Але ж былі часы і больш цяжкія, прынамсі, калі будаваліся і той жа клуб, і тая ж бібліятэка з памятнай многім рускамоўнай назвай «изба-читальня». Здаецца, не. А што наконт гэтага думаюць мясцовыя жыхары, афіцыйныя асобы.

Лідзія Наліўка, пенсіянерка:

- Па-мойму, клуб і бібліятэка - не столькі месцы для адпачынку і правядзення вольнага часу, колькі для развіцця агульнай культуры чалавека і духоўнага фарміравання асобы. Нездарма раней выходзілі ў людзі, каб на чужых паглядзець і сябе паказаць. Ад гэтага залежаў прэстыж чалавека. Да мяне ў госці прыехала ўнучка Леначка. Просіць прынесці цікавую дзіцячую кніжку з бібліятэкі, а я не магу. Як былому дырэктару мясцовай школы - сорам. Адчуваю сябе вінаватай перад унучкай.

Вера Лешык, старшыня сельскама:

- Пытанне жыццядзейнасці клуба і бібліятэкі ў нашай вёсцы не зыходзіць з парадку дня пасяджэнняў сельскага камітэта. Тым больш, што наша вёска нават маладзее, нядаўна папоўнілася дзвюма шматдзетнымі сем'ямі. Часта звяртаюся да старшыні сельсавета, але ўсё заканчваецца размовамі і абяцанкамі.

Аляксандр Шавель, старшыня сельсавета:

- Клуб у вёсцы Ямічна патрабуе капітальнага рамонту. Што да бібліятэкі, то мы не можам падабраць туды чалавека з адпаведнай адукацыяй. Добра разумею: і тое, і другое людзям неабходна.

Уладзімір Канявега, рабочы лесазавода, жыхар вёскі Падасоўцы:

- Хто ад нечага адракаецца, той заўжды губляе. Адзіныя клуб і бібліятэка на тры вёскі - гэта ж наш твар. Больш нічога сказаць не магу.

Галіна Стасюк, начальнік паштовага аддзялення:

- Гэтае пытанне наогул не павінна было ўзнікаць. На маю думку, і клуб, і бібліятэка - тое, што не патрабуе вялікіх затрат на іх утрыманне, а даюць максімальную аддачу ў выхаваўчым працэсе падрастаючага пакалення. Зразумела, пры належнай арганізацыі справы.

Анатоль Пятровіч, загадчык аддзела культуры Баранавіцкага райвыканкама:

- У сучасны момант рыхтуецца рашэнне райвыканкама аб закрыцці некаторых устаноў культуры па прычыне іх малаэфектыўнага выкарыстання і адсутнасці сродкаў на ўтрыманне і абслугоўванне. Што да вёскі Ямічна, то выдачу кніг з бібліятэкі плануем наладзіць раз у тыдзень. Для рамонту клуба неабходна выдаткаваць значныя сродкі, таму рашэнне аб гэтым трэба прымаць на ўзроўні ўпраўлення культуры аблвыканкама.

III. Усе дарогі вядуць да крамы?

Сёння ўсе мы - сведкі таго, як чарсцвеюць людскія сэрцы і душы. Напэўна, у гэтым самі і вінаваты. Ну, як, скажам, магла прыйсці ў галаву нейкаму чыноўніку ад культуры думка аб закрыцці клуба і бібліятэкі на тры вёскі на парозе трэцяга тысячагоддзя? Тое, што стваралася па мізэры ў значна больш цяжкія часы, ліквідуецца адным росчыркам пяра. У гэтым, думаецца, і крыюцца карані нашай бездухоўнасці.

Раней ў вёску Ямічна з усіх бакоў вялі чатыры дарогі. Па іх ехалі на пошту, да знаёмых, на работу, у клуб, бібліятэку. Сёння ўсе яны вядуць толькі да мясцовай крамы. Тут, праўда, ёсць усё неабходнае для вяскоўцаў, але самым ходавым таварам, па словах загадчыцы гандлёвай кропкі Ірыны Чыркун, з'яўляецца віно. Прыходзіць на ўспамін старажытнарымская прымаўка «In vino veritas» - ісціна ў віне, ад чаго першапраходцы нашай цывілізацыі моцна пацярпелі. Тым жа шляхам, нават не ведаючы пра гэта сёння, ідзе сельская моладзь з Ямічна, Каўпакоў і Падасоўцаў, бо іншага не бачыць.

Дык куды ж коцімся мы, «памяркоўныя браткі-беларусы», дазваляючы сабе будаваць шыкоўныя палацы і не паклапаціўшыся адрамантаваць маленькія сельскія клубы, бібліятэкі? Варта задумацца.

Уладзімір ВОЛЧАК.

З нагоды

Паўтысячы гадоў мінула, а вёска жыве, квітнее...

Сёлета вёсцы Чарнаўчыцы Брэсцкага раёна споўнілася 500 гадоў. Юбілей адзначалі ў мінулую нядзелю, у дзень яблычнага Спасу. Да гэтага ў вёскі з багатай гісторыяй і традыцыямі, па сутнасці, не было дня нараджэння. Цяпер жа ёсць спадзяванне, што свята, якое адгрымела ў Чарнаўчыцах 19 жніўня, будзе мець свой лагічны працяг і ў наступным годзе.

Ва ўрачыстасцях, наладжаных з нагоды паўтысячнага юбілею, разам з мясцовымі жыхарамі ўдзельнічала кіраўніцтва вобласці і раёна.

Надоўга запомніцца спякотны жнівеньскі дзень усім, хто завітаў на свята ў Чарнаўчыцы. Для старшыні мясцовага сельсавета Аляксандра Саланевіча ён стаў надта клапатлівым. Па прызнанні Аляксандра Паўлавіча, вельмі хацелася, каб усе засталіся задаволенымі - і вяскоўцы, і шматлікія госці.

І сапраўды, у выхадны дзень у пасёлку ніхто не сумаваў. Гучалі бясконцыя віншаванні, жарты, смех, калектывы мастацкай самадзейнасці радавалі публіку вясёлымі песнямі, працавалі шынкі, дзе кожны жадаючы мог паласавацца прысмакамі. Жыхароў Чарнаўчыц з адметнай падзеяй павіншавалі намеснік старшыні аблвыканкама Міхаіл Еўтух, кіраўнік Брэсцкага райвыканкама Канстанцін Бабко.

Асабліва хвалюючым момантам свята стала рэгістрацыя шлюбу маладой пары - Андрэя Міцкевіча з в.Зелянец і Алены Грыговіч з Чарнаўчыц. Маладажоны атрымалі, як гэта водзіцца ў нашым краі, каштоўны падарунак.

Увогуле ў Чарнаўчыцах сёлета гэта ўжо 17 вяселле. У бягучым годзе насельніцтва вёскі папоўніла 23 маленькія чалавечкі.

Першынец XXI стагоддзя атрымаў у падарунак каляровы тэлевізар.

По заслугах адзначалі і лепшых гаспадароў (тры найбольш дагледжаныя сядзібы), майстроў вязання і разьбы па дрэве, іншых людзей, якія з'яўляюцца гонарам вёскі. Як адзначыў Аляксандр Саланевіч, усё выдатна ў падобных падзеях. Мажліва, ёсць толькі адзін недахоп: надта хутка яны пралятаюць.

Алесь МІКАЛАЙЧЫК.

На здымку: сумуючых на свяце не было...

Фота Сямёна ГРЫГОР'ЕВА.

З апошняй пошты

Дэбют у часопісе

У канцы XX - пачатку XXI стагоддзя мы назіралі і назіраем цяпер такія з'явы ў прыродзе, што здзіўляюць нечаканасцю і незвычайнасцю ў нашым і без таго складаным і неспакойным жыцці, прымушаюць з трывогай сачыць за катаклізмамі ўжо не рэгіянальнага, а глабальнага маштабу, не заўсёды прыемнымі з пункту гледжання нашай будучыні. Гэтая акалічнасць ўсё больш і больш турбуе грамадзян планеты Зямля, якая застаецца для нас агульным і адзіным домам.

Менавіта на самую балючую тэму ўсяго чалавецтва ў дыялогу «Маліцеся прыродзе як святой» у штомесячным навукова-тэарэтычным і грамадска-публіцыстычным часопісе Адміністрацыі Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь «Беларуская думка» разважаюць аглядальнік брэсцкай абласной газеты «Народная трыбуна» Святлана Таболіч і доктар біялагічных навук, загадчык кафедры батанікі і экалогіі Брэсцкага дзяржаўнага універсітэта імя А.С.Пушкіна, прафесар Віктар Яромін.

Уім наш калега і вучоны, узнімаючы шэраг важных пытанняў, якія замыкаюцца на лакальных, рэгіянальных і глабальных праблемах, прыходзяць да высновы, што экалагічны боль нашай вобласці - захаванне балотаў калі не ў першасным іх стане, дык пры вельмі асцярожным ўмяшанні ў гэтую прыродную сістэму. Для Брэстчыны Палессе - надзвычай важная асаблівасць, якую трэба берагчы. Чалавек жа, знясілены войнамі, рэвалюцыямі і міжнацыянальнымі канфліктамі, усё яшчэ ніяк не можа зразумець, што яго, у рэшце рэшт, калі рашучым чынам не змяніць адносін да акаляючага асяроддзя, спасцігне яшчэ адна - экалагічная катастрофа.

Аб гэтым у артыкуле «Будь шчаслива, Беларусь!» (часопіс «Беларуская думка», 2001, № 1, стар.3-19) папярэджвае і яе галоўны рэдактар Уладзімір Вялічка, запрашаючы чытачоў да размовы на вельмі важную тэму. З яе працягам у вышэй названай публікацыі кожны з вас зможа пазнаёміцца ў ліпеньскім нумары самага прэстыжнага ў нашай краіне выдання, якое ў кастрычніку 2001 года адзначыць сваё 10-годдзе.

Мікола ПАНАСЮК.

Любяшоў і Іванава - не толькі суседзі

У былыя часы мы, журналісты «раёнак», - «Чырвонай звязды» і «Нове життя» - сустракаліся часцей. Цяпер, на жаль, зрэдку. Але не забываюцца гэтыя сустрэчы, вее ад іх нейкай духоўнай цеплынёй, што нясе ў сабе сяброўства, прыязнь, звычайная чалавечая сімпатыя.

Вось і днямі ў рэдакцыйнай пошце журналісты «Народнай трыбуны» атрымалі сюрпрыз: адзін экземпляр сціплага па колькасці зборніка вершаў украінскага паэта Міколы Чарняка «Малажай», выдадзенага ў Луцку ў 1998 годзе. Чакаем у госці, Мікола!

Глеб МІХАЙЛАЎ.

Шахматы

Адным з мацнейшых эцюдыстаў РБ быў Г.Афанасьеў (1909-1971). Георгій Васільевіч удзельнічаў у Вялікай Айчыннай вайне, з 1952 г. жыў у г.Жодзіна. Па спецыяльнасці - тэхнік-будаўнік, інжынер-маёр. На працягу 1960-1971 гг. уваходзіў у састаў зборнай краіны па шахматнай кампазіцыі, з'яўляўся трохразовым чэмпіёнам краіны і двухразовым чэмпіёнам СССР (у складзе Беларусі, 1968-1971) у раздзеле эцюдаў. Многія шахматысты нашай вобласці шмат карыснага ўзялі з творчасці вядомага майстра.

Усяго ім апублікаваны 120 эцюдаў (75 - сумесна з Я.Дзвізавым) у перыядычных выданнях 12 краін. На розных конкурсах адзначана 27 эцюдаў, у тым ліку пяць прызамі.

Многія кампазіцыі Г.Афанасьева ўключаны ў шматлікія шахматныя кнігі і зборнікі. Творчасць нашага земляка аказала вялікі ўплыў на станаўленне і развіццё мастацтва шахматнага эцюда ў нашай рэспубліцы.

Прапануем адну з кампазіцый знакамітага майстра спорту, складзеную сумесна з Я.Дзвізавым.

№ 16. Кра1, Ке6, Ке7, g5 - Крh7, f3, h3. Выйгрыш.

Праверце рашэнні

№ 12.-1.Фf2! Цугцванг, 1...Крq4 2.Кf6х, 1...Крq6 2.Фf7х, 1...q4 2.Сf7х.

Першымі правільныя адказы даслалі Г.Мігаль (Кобрын), А.Сігіневіч (Бярозаўскі р-н) і У.Іваноў (Брэст).

Цікавая партыя

была згуляна паміж міжнародным майстрам Пятром Цімагіным (г.Наябрск Цюменскай вобл.) і кандыдатам у майстры спорту брэстаўчанкай Святланай Грэчка (г.Жалезнаводск, 2001).

1.е4 d5 2.еd Фd5 3.Кс3 Фа5 4.Кf3 Кf6 5.Сс4 Кс6 6.h3 Сf5 7.Фе2 е6 8.d3 0-0-0 9.Сd2 Фс5 10.а3 Кd4 11.Кd4 Фd4 12.0-0-0 Сс5 13.Се3 Фd6 14.Крb1 Се3 15.fе Сq6 16.е4 Фq3 17.Лdf1 Сh5 18.Фd2 Сq6 19.Лf3 Фd6 20.Фе3 Фb6 21.Фb6 аb 22.Лhf1 с6 23.Ке2 Кd7 24.Сb3 Ке5 25.Л3f2 с5 26.Кq1 с4 27.Сс4 Кс4 28.dс f6 29.Ле1 Лd4 30.Лfе2 Лс4, нічыя.

Дапытлівым

На сёлетнім чэмпіянаце Еўропы ў Варшаве пераможца Альміра Скрыпчанка-Лацье з Малдовы атрымала грашовую прэмію ў памеры 10000 нямецкіх марак. Астатнія 40000 падзялілі паміж сабой удзельніцы, якія занялі з другога па 25 месцы.

Цікаўным

І заварожвае піхта...

У Белавежскай пушчы, за некалькі соцень кіламетраў ад свайго прыроднага арэала, на невялічкім участку ўцалела піхта еўрапейская, або белая. Некалькі дзесяткаў велізарных векавых піхт горда ўзнялі ў неба свае конусападобныя кроны. Ствалы гэтых волатаў пакрыты гладкай белавата-шэрай карой. Дыяметр іх дасягае 80 см, а вышыня 30-35 метраў. Паблізу расце маладая змена - самасеў піхты. Высаджана яна і ў Цэнтральным батанічным садзе НАН Беларусі.

Піхта еўрапейская адносіцца да парод прыморскага клімату, а таму лепш расце там, дзе мяккія зімы, а лета мае багата ападкаў і прахалоднае. Адчувальная да ранніх восеньскіх і позніх вясновых замаразкаў і моцнага сонцапёку, а таксама задымленасці паветра. Размнажаюць яе насеннем.

Піхта мае значэнне як дэкаратыўная расліна. Драўніна яе выкарыстоўваецца як будаўнічы матэрыял. Піхту варта вырошчваць у дэндрапарках і батанічных садах, а таксама ў лесапарках, зялёных зонах вакол гарадоў, асабліва на паўднёвым захадзе рэспублікі.

Канстанцін КАРНЯЛЮК.

Экслібрыс

«Беларуская энцыклапедыя», том 12

Толькі што на паліцах берасцейскіх кнігарняў з'явіўся дванаццаты па ліку з васемнаццаці запланаваных том самага аўтарытэтнага і фундаментальнага выдання ў нашай краіне «Беларускай энцыклапедыі». Такім чынам, дзве трэція часткі энцыклапедыі мы маем ужо ў наяўнасці.

У чарговіку змешчаны энцыклапедычныя артыкулы, якія ахопліваюць літару «П», пачынаючы з персаналіі аб старажытнагрэчаскім тыране вострава Самас (каля 540-522 да н.э.) Палікраце і заканчваючы персаналіяй аб старажытнагрэчаскім міфалагічным тытане Праметэі. У томе змешчана 777 ілюстрацый, з якіх 157 партрэтаў і 48 картаў.

Нас насамрэч цікавяць матэрыялы, у якіх апавядаецца пра Брэсцка-Пінскае Палессе, ягоную гісторыю і сучаснасць, пра нашых землякоў, што сваім жыццём займелі права на асабістую персаналію. Не буду арыгінальным, калі пачну свой агляд са слова пра вёскі і сёлы, мястэчкі і гарады Брэсцкай вобласці, пра якія мы можам прачытаць у аналізуемым томе. Гэта такія вёскі, як Палонка, Пачапава, Перхавічы, Петкавічы (Баранавіцкі), Папялёва, Паўлава (Пружанскі), Парэчча, Пласкінь, Плешчыцы (Пінскі), Пелішча (Камянецкі), Першамайская (Бярозаўскі), Пескі (Кобрынскі), Плотніца (Столінскі раёны). Значная частка энцыклапедычных артыкулаў - ажно 56! - расказвае пра Пінск, яго гістарычнае мінулае і дзень цяперашні, пра такія ўнікальныя пісьмовыя помнікі, як «Пісцовая кніга Пінскага і Клецкага княстваў» (1552-1555) і «Пісцовая кніга былога Пінскага староства» (1561-1566). Старонкі «пінскіх» артыкулаў хораша ілюстраваны чорна-белымі і каляровымі здымкамі, якія істотна дапаўняюць як непасрэдна сам змест артыкула, так і само чытацкае ўспрыманне.

З Піншчынай звязаны яшчэ тры артыкулы, у якіх ідзе гаворка пра Парэцкія суконную фабрыку (дзейнічала ў 1836-1916 гады і выпускала трыко, тонкую шарсцяную тканіну, двайное сукно), цукровы завод (існаваў у 1860-1879 гг.) і парк (помнік садова-паркавага мастацтва другой паловы XIX стагоддзя); і пасёння ў парку расце даволі экзотаў (піхты белая, сібірская, аднаколерная, хвоя веймутава, елкі канадская, Энгельмана, дугласія Мензіса, клён ясеналісты, бук лясны, арэх Зібальда, дуб балотны і інш.).

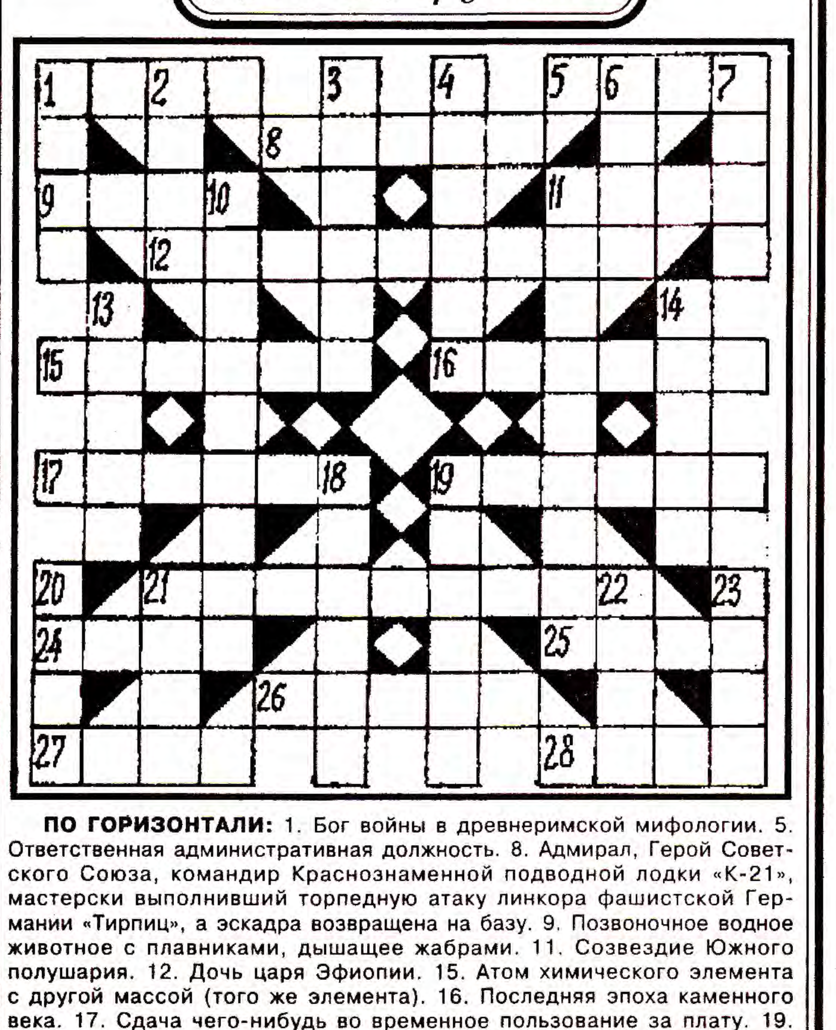
Мяркую, што кожнага з нас зацікавяць персаналіі і пра такіх нашых слынных землякоў, як дзеячы рэвалюцыйнага руху ў Заходняй Беларусі Софія Панкова і Захар Паплаўскі, як пісьменнікі Яраслаў Пархута, Піліп Пестрак, Мікола Пракаповіч, як заслужаны артыст Беларусі акцёр Брэсцкага тэатра драмы і музыкі Канстанцін Перапяліца. У томе добрым словам згадваецца былы журналіст абласной газеты «Заря» Зміцер Шостак, адзін з аўтараў зборніка гумарыстычных твораў «І ў хвост, і ў грыву» (1976).

Асобны энцыклапедычны артыкул расказвае пра піцемскі вялікі камень, што знаходзіцца непадалёк ад вёскі Багуслаўка Маларыцкага раёна, ля былога хутара Піцемскі. Гэты валун парфірападобнага граніту з крышталямі палявога шпату і біятыту, ён уражвае сваімі памерамі - даўжыня 2,3 метра, шырыня 1,3 метра, вышыня 1,4 метра, вагою каля 6 тон. Доўгая вось валуна арыентавана з поўначы на поўдзень і ўказвае напрамак руху ледавіка, які і прынёс камень з Фінляндыі прыкладна 320-250 тысяч гадоў назад. Дарэчы, піцемскі вялікі камень з'яўляецца геалагічным помнікам прыроды рэспубліканскага значэння.

Для тых, хто стварае ўласную бібліятэку, нагадаю, што дванаццаты том «БелЭН» можна набыць ва ўсіх берасцейскіх кнігарнях.

Уладзімір БАРЫСЮК.

Для вас, эрудыты

ПО ГОРИЗОНТАЛИ: 1. Бог войны в древнеримской мифологии. 5. Ответственная административная должность. 8. Адмирал, Герой Советского Союза, командир Краснознаменной подводной лодки «К-21», мастерски выполнивший торпедную атаку линкора фашистской Германии «Тирпиц», а эскадра возвращена на базу. 9. Позвоночное водное животное с плавниками, дышащее жабрами. 11. Созвездие Южного полушария. 12. Дочь царя Эфиопии. 15. Атом химического элемента с другой массой (того же элемента). 16. Последняя эпоха каменного века. 17. Сдача чего-нибудь во временное пользование за плату. 19. Путь движения небесного тела или космического корабля. 21. Командир гвардейской Краснознаменной подводной лодки «М-172», Герой Советского Союза. 24. Город в Великобритании. 25. Небольшая 2- или 4-весельная шлюпка. 26. Парусник России. 27. Вино из яблочного сока. 28. Персонаж фильма «Чапаев».

ПО ВЕРТИКАЛИ: 1. Большое водное пространство с горько-соленой водой. 2. Рабочая одежда матроса. 3. Трос, которым буй соединен с якорем. 4. Серия французских 3-ступенчатых носителей для запуска искусственных спутников Земли. 6. Река в Польше. 7. Прикольная веревка (морск.). 10. Бактериальные токсины, обезвреженные путем специальной обработки, но сохранившие антигенные свойства. 11. Поглощение вещества из газовой или жидкой среды поверхностным слоем твердого тела. 13. Большой, замкнутый в берегах водоем. 14. Вечнозеленое хвойное дерево. 18. Кормовая доска яла. 19. Изнанка, задняя сторона чего-либо. 20. Портовое причальное сооружение для швартовки судов с двух сторон. 21. Ресурсы, запасы чего-либо. 22. Лицо, входящее в состав союза, объединения. 23. Она бывает черная, красная и «баклажанная заморская».

Составил Владимир МАКАР.

Ответы на кроссворд, опубликованный в № 33

ПО ГОРИЗОНТАЛИ: 1. Бакен. 8. Инициал. 9. Вратарь. 10. Андалусия. 11. Гонт. 13. Гриб. 14. Гидра. 16. Апатрид. 18. Баллада. 20. Иприт. 21. Гротеск. 22. Канва. 23. Индейка. 25. Трибуна. 27. Каток. 29. Нара. 30. Ааре. 31. Вальдшнеп. 34. Индуизм. 35. Нирвана. 36. Рысак.

ПО ВЕРТИКАЛИ: 1. Бульдог. 2. Кабул. 3. Невеста. 4. Анемона. 5. Лира. 6. «Баня». 7. Графика. 12. Таратайка. 13. Галактика. 15. Диктант. 16. Алиби. 17. Догма. 18. Бакст. 19. Агама. 24. Драцена. 26. Украина. 27. Кальмар. 28. Каноник. 31. Воин. 32. Давос. 33. Парк.

ЗАСНАВАЛЬНІКІ: АБЛАСНЫ САВЕТ ДЭПУТАТАЎ, АБЛАСНЫ ВЫКАНАЎЧЫ КАМІТЭТ

Галоўны рэдактар Р.П.ПРАТАСЕВІЧ

Рэдакцыйная калегія: **І.А.АРЛОВА** (намеснік галоўнага рэдактара), **У.У.БАРЫСЮК, Г.М.ЛЕБЕДЗЕЎ** (адказны сакратар), **М.В.ПАНАСЮК, С.А.ТАБОЛІЧ.**

Наш адрас: Выдавецкая ўстанова «Рэдакцыя Брэсцкай абласной газеты «Народная трыбуна», пр-т Машэрава,75/1, 224013, Брэст-13.

Тэлефоны:
галоўны рэдактар - 20-46-53,
прыёмная - 20-03-14,
намеснік галоўнага рэдактара - 20-45-04,
факс - 20-46-53,
сакратарыят - 20-07-11,
аддзел палітыкі і эканомікі - 20-45-04,
аддзел сацыяльных праблем - 20-57-57,
аддзел маладзёжнай палітыкі - 20-57-57,
літаратурная гасцёўня - 20-45-04,
фотакарэспандэнт - 20-07-11,
галоўны бухгалтар - 20-03-14,
карэктарская - 20-07-11,
наборна-вярстальны цэх - 20-45-04.

Газета выдаецца са снежня 1990 года па суботах. Са студзеня 1993 года - на беларускай мове. Аб'ём - 2 ум.друк.аркушы. Фармат 595х840. Індэкс 63912. Пасведчанне аб дзяржаўнай рэгістрацыі № 00189.

Газета набрана і звярстана на настольна-выдавецкай сістэме рэдакцыі «Народнай трыбуны». Надрукавана афсетным спосабам у ААТ "Брэсцкая друкарня" (пр-т Машэрава,75, 224013, Брэст-13). Падпісана да друку ў 13.50. Заказ 5051 . Тыраж 11700.